

Bildande av naturreservatet Flyeboda i Karlskrona kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (Beslutsbilaga 1) som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Flyeboda naturreservat**.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Flyeboda
Kommun	Karlskrona
Socken (distrikt/församling)	Jämjö
Lägesbeskrivning	Ca 5 km norr om Jämjö tätort
Centrumkoordinater	X: 552555, Y: 6233111 (SWEREF 99 TM)
Kartblad Index 5 km	3G 6a Kråkerum
Naturgeografisk region	Sydöstra Smålands skog- och sjörika slättområden – Kalmarkusten (12b)
Kulturgeografisk region	Sydsvenska odlingsbygderna
Huvudsaklig objektkategori	Ä, Ädellövskog
Fastigheter	Delar av Karlskrona Flyeboda 1:6
Markägarkategori	Privat
Rättigheter	Avtalsservitut: elledning, transformatorstolpe m.m.
Nyttjanderätter	Jakt
Areal	Totalt 33,6 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen Blekinge

Syftet med naturreservatet

Syftet med Flyeboda naturreservat är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer, med biologisk mångfald, i ett område med ädellövskog, lövsumpskog, trädbärande ängs- och hagmarker, våtmarker och småvatten i östra Blekinges skogsbygd. Områdets naturmiljöer ska bevaras i gynnsamt tillstånd och hysa värdefulla strukturer, funktioner och livsmiljöer för skyddsvärda arter knutna till ovanstående naturmiljöer.

Syftet ska även tillgodose behovet av skyddade områden för friluftsliv, samt erbjuda all-

mänheten möjligheter till ett rörligt friluftsliv i ett tillgängligt och besöksvärt område med höga skönhetsvärden, samt rika natur- och kulturmiljöupplevelser.

Områdets syfte ska tillgodoses genom naturvårdsinriktad skötsel i ädellövskogen. Skogarna ska utvecklas utan påtaglig inverkan från gran eller för regionen främmande träds- lag. Gräsmarkerna ska hävdas genom slåtter eller bete. Vissa riktade åtgärder kan behö- vas, till exempel hamling, röjningar kring värdefulla träd och buskar, samt röjning av igenväxningsvegetation i öppna marker och vid kulturlämningar. Åtgärder vidtas även för att underlätta allmänhetens friluftsliv i området. Det bör även finnas informations- skyltar, som inbjuder till och underlättar besök i området, samt ger besökare möjlighet till ökad kunskap om områdets naturvärden och kulturpräglade landskap.

Skälen för beslutet och motivering

Flyeboda utgör en mosaik av ädellövskog, hässle, blandskog, sumpskog, hagmark och slåtteräng, med rik biologisk mångfald och dokumenterat höga naturvärden. Skogssty- relsen har avgränsat en mindre nyckelbiotop (ädellövsumpskog, 0,9 ha) i naturreserva- tets nordöstra kant, men inventering under 2020 och 2021 har visat att en betydligt större andel av skogen utgör skoglig värdekärna av nyckelbiotopklass. I området finns även trädbärande slåtterängar och hagmarker med rik biologisk mångfald, däribland rödlistade arter.

Prioriterade naturmiljöer är de ädellövdominerade skogarna, sumpskogarna och de häv- dade naturliga fodermarkerna (slåtter- och betesmarkerna), och prioriterade naturtyper är näringsfattig ekskog, nordlig ädellövskog, lövsumpskog, slåtterängar i låglandet och trädklädd betesmark. I området finns prioriterade strukturer och funktioner som död ved i våta/fuktiga miljöer, skoglig kontinuitet med varierad åldersstruktur och gamla träd, grova ädellövträd, senvuxna träd, ihåliga träd, vidkroniga träd, hamlingspräglade träd, stående och liggande död ved i olika former och nedbrytningsstadier, blommande och bärande träd och buskar, betes- och/eller slåtterpåverkan i hävdpräglade miljöer samt solexponerade småvatten. Vidare är arterna Adam och Eva, poppelticka och långbens- groda prioriterade.

Ett konkret hot mot naturvärdena i reservatet, som kan påverkas inom ramen för natur- reservatets föreskrifter och skötsel, är beskuggning från uppväxande ekar som missgyn- nar den hävdberoende floran, vilket kan åtgärdas genom riktade utglesningar i träds- kiktet. Ett annat problem är att gamla hamlingsträd och vidkroniga ekar dör av ålder, svampsjukdomar eller konkurrens från uppväxande yngre träd. Detta kan motverkas ge- nom återupptagen hamling, nyhamling av yngre träd samt punktavverkningar. Ett tredje hot är vildsvin som bökar upp grässvålen, vilket kan åtgärdas genom exempelvis effek- tivare stängsling som stänger ute vildsvinen. Även spridning av invasiva arter, främst rönnspirea, utgör ett hot. Detta kan åtgärdas genom bland annat riktad röjning. Ett femte hot är spridning av gran från angränsande marker vilket kan åtgärdas genom röjningar.

Potentiella hot, som inte är aktuella vid tidpunkten för reservatsbildningen är exempel- vis igenväxning på grund av minskad slåtter- eller beteshävd, felaktigt betetryck, till- skottsutfordring som ger en gödslingsseffekt samt bortplockande av död ved i skogarna. Potentiella hot är även extremväder som långvarig torka (torkan 2018 är att betrakta som ett "normalår" år 2100, vid RCP 8,5). Vissa arter kommer att missgynnas, andra gynnas. Brandrisken kommer att öka. Vegetationsperiodens längd kommer att öka, vil-

ket även det missgynnar vissa arter och gynnar andra. Det ökar också behovet av röjning. Ifall naturvärdena är beroende av vintervila så är ökad medeltemperatur ett potentiellt hot. Högre medeltemperatur ökar också risken för skadeangrepp och spridning av invasiva arter. Fågellivet påverkas av klimatförändringarna längs de flyttstråk och boplatser de använder även i andra länder.

Bildandet av naturreservatet Flyeboda bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag*, *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar*, *Ett rikt odlingslandskap* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Det bidrar även till att uppfylla friluftsmålet *Skyddade områden som resurs för friluftslivet*. Vidare bidrar reservatet till att trygga tillgången till ekosystemtjänster, exempelvis pollinering, bevarande av vilda arters genetiska resurser och livsmiljöer, lokal klimatreglering och naturupplevelser, vilket i sin tur genererar bättre hälsa och välbefinnande i samhället.

Reservatsbildningen stärker även den gröna infrastrukturen i regionen, särskilt med avseende på ädellövskog och gräsmarker.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde inom reservatet

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, utöver vad som med länsstyrelsens tillstånd anges under punkt A9,
2. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi eller ytförhållanden såsom att anlägga väg, spränga, gräva, schakta, dränera, utfylla, tippa eller anordna upplag, utöver vad som med länsstyrelsens tillstånd anges under punkt A9,
3. plöja, harva eller bedriva åkerbruk,
4. plantera eller så träd eller buskar,
5. röja, gallra, avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
6. utfodra vilda djur,
7. tillföra växtnäringssämne (handelsgödsel, stallgödsel, slam eller annat organiskt avfall), jordförbättringsmedel, kalk eller kemiskt bekämpningsmedel,
8. använda parasitbekämpningsmedel till betesdjur, i form som är skadlig för insekter när den utsöndras med spillningen.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

9. uppföra byggnad eller annan anläggning för naturvårdens eller betesdriftens behov, samt i samband med uppförande av byggnad gräva, schakta, dränera, utfylla eller tippa,
10. lagra avverkningsrester under vedinsekternas huvudsakliga flygtid, i huvudsak våren-sommaren, annat än om det kan ske på ett sätt som inte hotar vedinsekterna,
11. tillskottsutfodra betesdjur. Det är tillåtet att utan särskilt tillstånd lägga ut mindre mängder grovfoder i samband med betessläpp och installning, under förutsätt-

- ning att det görs på lämplig plats ur naturvårdessynpunkt och att fodret inte innehåller några fröer/växter som kan påverka naturreservatets naturvärden negativt,
12. hålla djur i betesfällorna under perioden 1 december – 31 mars,
 13. uppföra stängsel eller annan hägnad.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet (angivna åtgärder avser hela reservatet där inget annat anges):

1. utmärkning av reservatet och att informationstavlor om reservatet sätts upp och underhålls,
2. anläggande och underhåll av parkeringsplats, vandringsled, rastplatser, stängselgenomgångar och andra anläggningar eller anordningar för friluftslivet (se Beslutsbilaga 2),
3. årlig betesdrift eller slåtter, röjningar och punktavverkningar av igenväxningsvegetation, hamling samt övrig skötsel för att bevara, vårda och utveckla områdets öppna och trädbärande hagmarker, och kulturhistoriskt präglade miljöer,
4. röjning, gallring, avverkning och plantering i skogsmarker, i syfte att bevara, vårda utveckla och återställa områdets naturligt förekommande skogstyper och livsmiljöer för den biologiska mångfalden,
5. bevarande och vid behov tillförsel av död ved,
6. borttagande av avverkningsrester samt anordnande av tillfälliga upplag, högst två månader, för naturvårdens behov,
7. skötsel av småvatten/våtmarker,
8. stängsel och stängselunderhåll,
9. avverkning av träd, för att avvärja fara för allmänheten,
10. bekämpning av invasiva eller i övrigt främmande arter, samt inventering och övervakning av dessa,
11. undersökning och dokumentation av djur- och växtliv, vegetation samt av mark- och vattenförhållanden i inventerings-, uppföljnings- eller miljöövervaknings-syfte.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller på något sätt skada berg, jord eller sten, eller att omlagra eller bortföra sten,
2. skada stenmurar och andra kulturhistoriska lämningar,
3. otillbörligt störa djurlivet,
4. fånga eller insamla växter, svampar eller djur på sådant sätt att deras livsmiljöer skadas eller förstörs,
5. plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar, annat än vad som rimligen behövs för artbestämning,
6. gräva upp eller dra upp kärlväxter,
7. skada levande eller döda, stående eller liggande träd och buskar, eller vegetation i övrigt, bortföra eller elda död ved,
8. plantera, så eller sprida växter, djur, svampar eller andra organismer,

9. medföra okopplad hund, annat än vid vallning av boskap och jakt samt vid eftersök på skadat djur,
10. framföra motorfordon,
11. rida eller cykla annat än på befintliga markvägar inom reservatet,
12. parkera annat än på för ändamålet upplåten parkeringsplats,
13. tälta eller på annat sätt slå läger mer än två dygn.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

14. utföra vetenskapliga undersökningar som omfattar provtagning, markering, fällfångst, installation av utrustning eller någon form av åverkan på växt- eller djurliv,
15. nyttja området för tävling, övning, evenemang eller annan organiserad verksamhet som kan verka störande på naturen eller på allmänhetens friluftsliv,
16. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, snitsel, ledmarkering, inskrift eller därmed jämförlig anordning, annat än tillfälligt under högst en vecka i samband med jakt eller i samband med organiserad friluftsverksamhet.

Föreskrifter under A och C skall inte utgöra hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut (se punkt B ovan),
- utövande av nyttjanderätter och servitut eller underhåll och reparationer av befintliga ledningsnät och befintliga ledningsgator enligt gällande servitut och nyttjanderätter eller enligt gällande lagar. Underhåll omfattar såväl akuta som skogliga åtgärder i eller i anslutning till ledningsgatan, toppning och beskärning utanför ledningsgatan vid behov, samt körning och parkering av maskiner till och från ledningsstråket. Ovan nämnda åtgärder ska ske i dialog med länsstyrelsen,
- normalt underhåll, skötsel och kontroll av vägar, leder, stigar eller andra anläggningar och friluftsanordningar,
- fastighetsägare att nyttja befintliga vägar inom naturreservatet,
- innehavare av särskild rätt till jakt att jaga de djur som ingår i jakträtten och utföra de transporter som krävs för jaktutövandet och vård av djuren, samt att röja siktgator efter att ha haft dialog med och fått godkännande av länsstyrelsens naturvårdsförvaltning. Vid körning i terräng ska särskild försiktighet iakttas för att undvika skador på mark och vegetation,
- bär-, svamp- och blomplockning för eget behov, under förutsättning att arterna inte är fridlysta.

Upplysningar

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att detta beslut har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för reservatet är bland annat:

- biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § miljöbalken, gällande lätt igenkännbara områden av ett visst slag i landet, som alléer, källor med omgivande våtmarker i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, småvatten och våtmarker i jordbruksmark, stenmurar i jordbruksmark samt åkerholmar,

- regler om fridlysning av växter och djur (8 kap. miljöbalken) och artskyddsförordningen (2007:845),
- föreskrifterna i kulturmiljölagen (1988:950),
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen, (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- jaktförordningen (1987:905) om jakt inom området. De tider som gäller för jakt av olika slag anges i bilaga 1 till denna förordning (allmänna jakttider). I denna förordning 16–19 §§, regleras även nyttjandet av hund vid eftersök.

Om en begäran om utökning av elnätet görs har vissa kraftledningsbolag anslutningsplikt och de kan då inte neka en anslutning till elnätet. Om det i framtiden blir aktuellt med förändring av elnätet och/eller nyanslutning inom eller i närheten av reservatsområdet, ska förändring av elnätet tillståndsprövas.

Beskrivning av området

Det drygt 33 hektar stora naturreservatet ligger omkring 5 kilometer norr om Jämjö i östra Blekinge. Reservatet består av två skilda delområden, ett östligt och ett västligt. Den östra delen (14,7 ha) utgör en mosaikartad blandning av trädbärande slätteräng/hagmark, ädellövskog (främst avenbok, ek och hassel), blandskog (asp, tall, m.m.) och lövsumpskog. En del aspar är gamla och grova. Det finns även rikligt med död ved i form av högstubbar och lågor. Skogen har sannolikt uppkommit genom igenväxning av hagmark/slätteräng. I ängsmarken i söder finns ett inslag av gamla, tidigare hamlade askar och lindar. Längs områdets norra kant rinner en liten bäck, som bitvis är uppdelad i flera mindre fåror som delvis översilar skogsmarken. Dessutom finns två anlagda småvatten som bland annat hyser långbensgroda. Den västra delen av reservatet (18,9 ha) består främst av ung ädellövskog (mest bok i blandning med ung björk) på mark som tidigare varit bevuxen med granskog, men med mindre inslag av äldre ek- och bokskog samt lövsumpskog. Närmast byn finns en slätteräng, och i den centrala delen ett småvatten.

Några rödlistade eller i övrigt intressanta arter har noterats, exempelvis spillkråka (nära hotad), mindre hackspett (nära hotad), gröngöling (tidigare nära hotad), skogsduva, krushättemossa (signalart), brandticka (på granlåga), poppelticka (ny för Blekinge), avenbokskvistiskål och vaxoljeskinn. De två sistnämnda svamparna har få fynd i landet. I gräsmarkerna växer ett flertal skyddsvärda arter, exempelvis svinrot (nära hotad) och slättergubbe (sårbar), samt tre arter av orkidéer.

Området har även ett kulturhistoriskt värde genom förekomsten av talrika, vällagda odlingsrösen. I hagmarken i det västra delområdet finns grunden efter ett gammalt båtsmanstorp. Blekingeleden passerar genom byn, i nära anslutning till området.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Frågan om att bilda naturreservatet har väckts genom en intresseanmälan från fastighetsägaren. Området har stora naturvärden, främst knutna till ädellövskog och trädbärande slättermarker/hagmarker. Att skydda ädellövskog med naturvärden är ett särskilt ansvar för de sydligaste länen i landet, däribland Blekinge. Flyeboda tillhör därmed en kategori av områden som har hög prioritet i arbetet med att skydda värdefull skog. Även områdets gräsmarker har sådana kvaliteter att ett skydd är angeläget. Länsstyrelsen bedömer att de allmänna intressena gällande områdets höga naturvärden överväger den en-

skildes rätt till viss användning som kan påverka området negativt. Vid en avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

Enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan den beslutar om föreskrifter bland annat utreda föreskrifternas kostnadsmissiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. De föreskrifter som omfattas av bestämmelserna i 4 § förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning är de föreskrifter som är normföreskrifter, vilket när det gäller naturreservat är ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken (de så kallade C-föreskrifterna i reservatsbeslutet). Enligt 5 § samma förordning får myndigheten göra undantag från kravet på konsekvensutredning om myndigheten bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Ett sådant skäl är att kostnadsmissiga och andra konsekvenser av föreskrifterna för allmänheten eller i övrigt är så små att det inte behövs.

Länsstyrelsen bedömer att de beslutade ordningsföreskrifterna för Flyeboda behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Konsekvenserna för allmänheten, näringsidkare och övriga intressenter bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning enligt nämnda förordning inte behöver upprättas.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservatet berör område av riksintresse för totalförsvaret (Öppna områden av betydelse enligt 3 kap. 9 § första stycket miljöbalken - påverkansområde för buller eller annan risk: TM0352). Länsstyrelsen bedömer att ett skydd av området är förenligt med nämnda riksintresse. Området berör inga planer eller områdesbestämmelser.

Fastställelse av skötselplan

En skötselplan skall ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat. Skötselplanen ska fastställas för naturreservats långsiktiga vård och ska ses som vägledande, men är inte juridiskt bindande. Finns det särskilda skäl får skötselplanen fastställas efter det att beslutet om bildande av reservatet har fattats. Vid behov kan skötselplanen uppdateras och en ny version fastställas, utan att ett nytt reservatsbeslut tas, under förutsättning att skötselplanen inte strider mot gällande beslut.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen skötselplanen för naturreservatet (Beslutsbilaga 3).

Förvaltning

Länsstyrelsen Blekinge är förvaltare av naturreservatet. Förvaltningen ska ske med insyn, delaktighet och i samråd med markägare och andra berörda sakägare.

Ärendets beredning

Frågan om att bilda naturreservat väcktes genom ett markägarinitiativ 2018, då ägaren till reservatet kontaktade Skogsstyrelsen. Efter dialog mellan Skogsstyrelsen och länsstyrelsen bestämdes att naturreservat var den lämpligaste skyddsformen. Under 2021 värderades området, och samma år skrevs avtal om intrångsersättning för bildande av naturreservat. Under 2022–2023 har förslag till beslut och skötselplan tagits fram. I de

cember 2023 skickades förslaget på remiss till sakägare och andra intressenter. Myndighetssamråd har skett med Naturvårdsverket.

Yttranden har inkommit från Räddningstjänsten Östra Blekinge, Försvarmakten, Skogsstyrelsen och E.ON Energidistribution AB. Ingen har haft något att erinra mot förslaget. E.ON har begärt vissa förtydliganden angående underhåll av ledning m.m., vilket har beaktats i beslutet. Gränsen har dessutom, efter yttrande från en av angränsande fastighetsägare, justerats marginellt i sydost så att en infiltrationsanläggning hamnar utanför naturreservatet.

Beslutets giltighet

Detta beslut gäller från den dag då det vunnit laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Blekinge läns författningssamling, och gäller omedelbart även om de överklagas.

Kungörelse

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i ortstidning. Beslutet kungörs även i Post- och Inrikes Tidningar. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse varit införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i Post och Inrikes Tidningar och ortstidning.

Deltagande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Ulrica Messing.

I beslutet deltog även länsjurist Emma Ballovarre, antikvarie Karl-Oskar Erlandsson och områdesskyddssamordnare Åke Widgren, den sistnämnde som föredragande.

Ulrica Messing

Åke Widgren

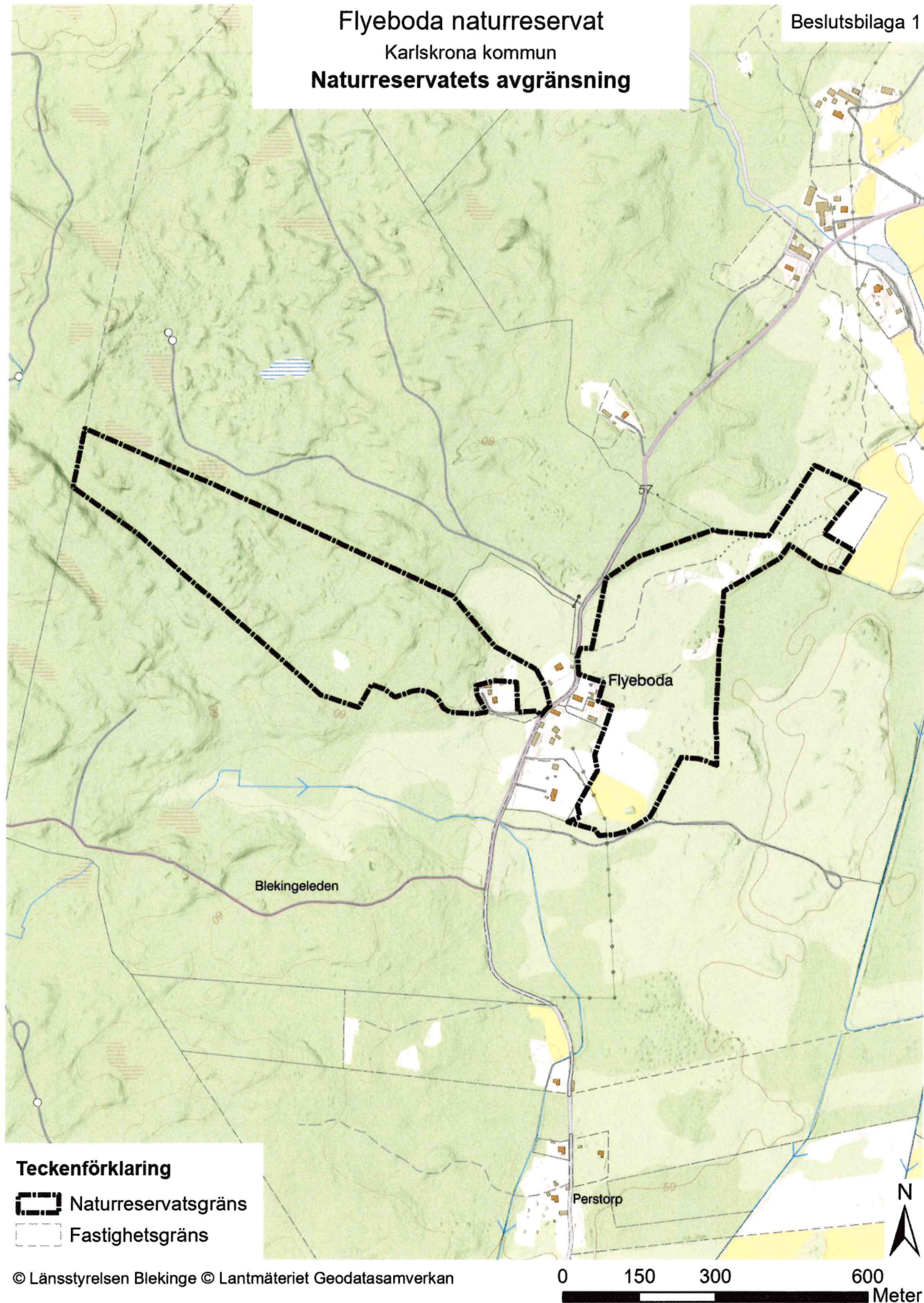
Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor:

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med föreskriftsområden
3. Skötselplan med tillhörande bilagor
4. Hur man överklagar

Flyeboda naturreservat
Karlskrona kommun
Naturreservatets avgränsning

Beslutsbilaga 1

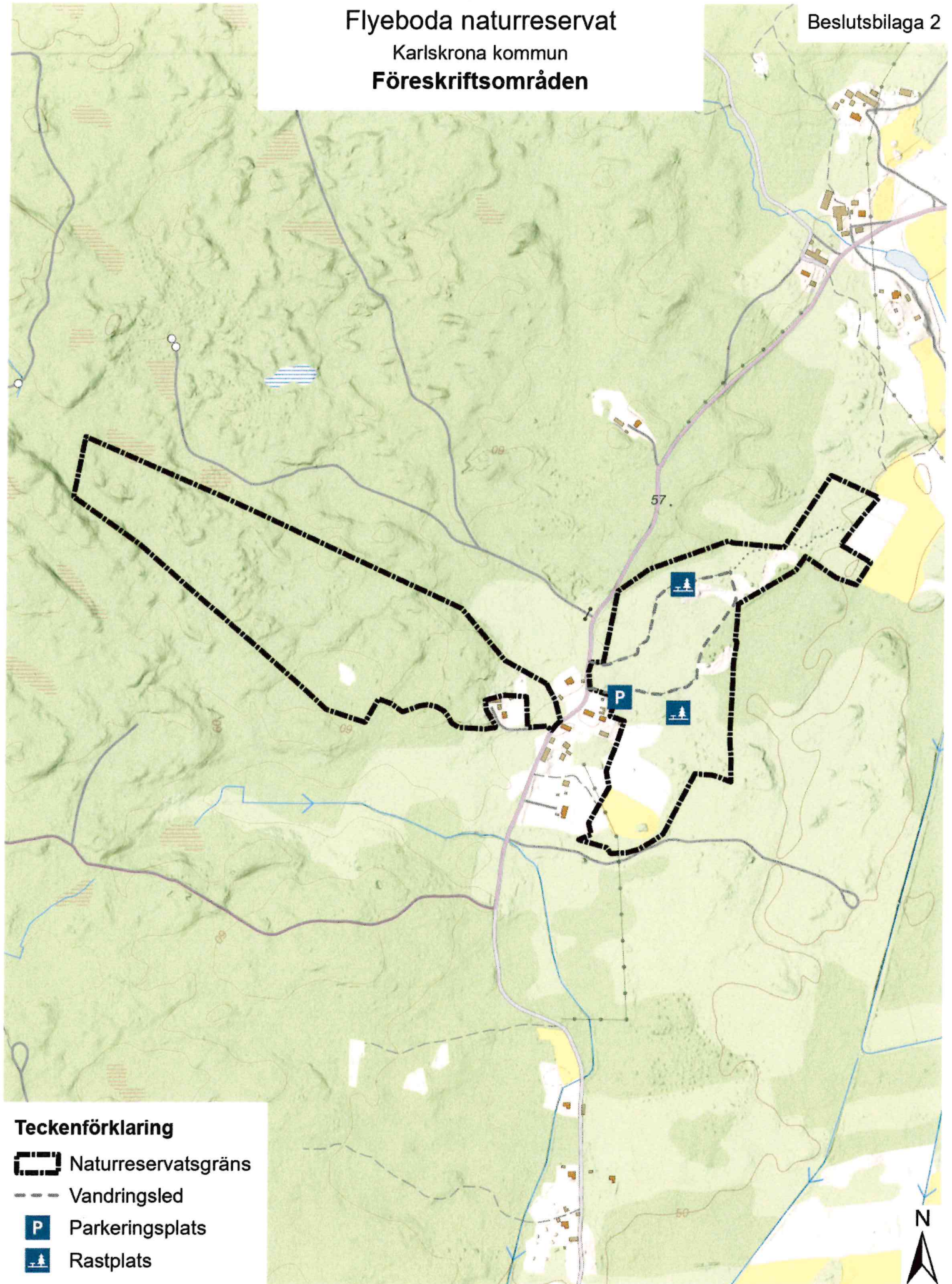

Flyeboda naturreservat

Karlskrona kommun

Föreskriftsområden

Beslutsbilaga 2

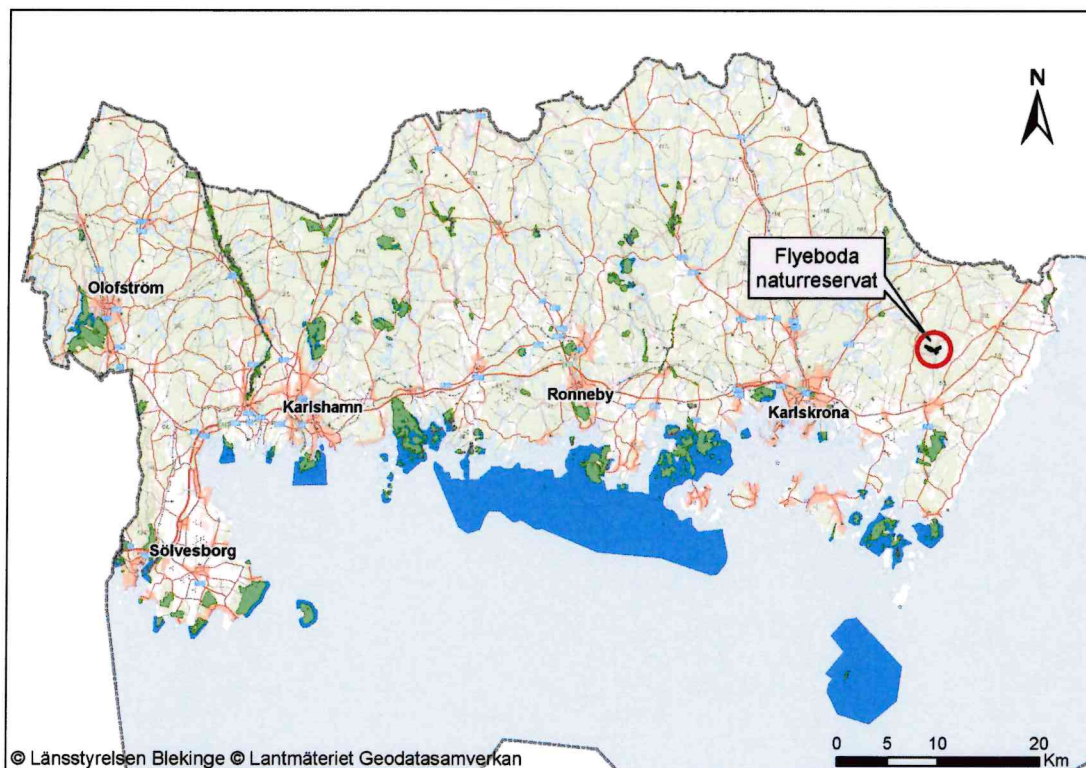
Teckenförklaring

- Naturreservatsgräns
- Vandringsled
- Parkeringsplats
- Rastplats

Skötselplan för Naturreservatet Flyeboda

Karlskrona kommun

Figur 1. Naturreservatet Flyebodas läge i Blekinge län. Länets övriga naturreservat är på kartan grönmarkerade för landområden och blåmarkerade för vatten.

Titel: Skötselplan för Naturreservatet Flyeboda, Karlskrona kommun
 Utgiven av: Länsstyrelsen Blekinge
 Planförfattare: Åke Widgren
 Beställningsadress: Länsstyrelsen Blekinge
 371 86 Karlskrona
 Tfn: 010-2240000
blekinge@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/blekinge
 Copyright: Länsstyrelsen i Blekinge län.
 Innehållet i detta dokument får gärna citeras eller refereras till med uppgivande av källa.
 Foto framsida: Blommande Sankt Pers nycklar. Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2021-05-10.

Innehållsförteckning

1. SYFTET MED NATURRESERVATET	4
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET.....	4
2.1 ADMINISTRATIVA DATA	5
2.2 NATURFÖRHÅLLANDEN.....	7
2.2.1 Hydrologi, topografi och geologi	7
2.2.2 Översiktlig vegetationsbeskrivning.....	7
2.2.3 Djurliv	9
2.3 HISTORISK SAMT NUVARANDE MARK- OCH VATTENANVÄNDNING	9
2.3.1 Det historiska landskapet.....	9
2.3.2 Nuvarande mark- och vattenanvändning	11
2.4 KLIMATPÅVERKAN	11
2.5 KÄLLFÖRTECKNING	12
3 PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL	13
3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR SKÖTSELN	13
3.2 GENERELLA RIKTLINJER	13
3.3 INDELNING I SKÖTSELOMRÅDEN	14
3.4 MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN	14
3.4.1 Skötselområde 1: Betesmark.....	14
3.4.2 Skötselområde 2: Slätteräng.....	17
Areal: 3,1 ha.....	17
3.4.3 Skötselområde 3: Skog med begränsad skötsel.....	19
3.4.3 Skötselområde 4: Skog med skötsel.....	21
3.5 FRILUFTSLIV OCH TURISM	23
4 UTMÄRKNING AV RESERVATSGRÄNS	24
5 BRÄNDER OCH BRANDBEKÄMPNING	24
6 JAKT	25
7 TILLSYN, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	25
7.1 TILLSYN ÖVER FÖRESKRIFTER	25
7.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL.....	25
7.3 DOKUMENTATION AV SKÖTSELÅTGÄRDER	25
8 KOSTNADER OCH FINANSIERING	25

SKÖTSELPLANEBILAGOR

Kartbilaga 1: Översiktskarta

Kartbilaga 2: Naturreservatets avgränsning

Kartbilaga 3: Naturtyper

Kartbilaga 4: Skötselområden

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med Flyeboda naturreservat är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer, med biologisk mångfald, i ett område med ädellövskog, lövsumpskog, trädbärande ängs- och hagmarker, våtmarker och småvatten i östra Blekinges skogsbygd. Områdets naturmiljöer ska bevaras i gynnsamt tillstånd och hysa värdefulla strukturer, funktioner och livsmiljöer för skyddsvärda arter knutna till ovanstående naturmiljöer. Syftet ska även tillgodose behovet av skyddade områden för friluftsliv, samt erbjuda allmänheten möjligheter till ett rörligt friluftsliv i ett tillgängligt och besöksvärt område med höga skönhetsvärden, samt rika natur- och kulturmiljöupplevelser.

Områdets syfte ska tillgodoses genom naturvårdsinriktad skötsel i ädellövskogen. Skogarna ska utvecklas utan påtaglig inverkan från gran eller för regionen främmande trädslag. Gräsmarkerna ska hävdas genom slåtter eller bete. Vissa riktade åtgärder kan behövas, till exempel hamling, röjningar kring värdefulla träd och buskar, samt röjning av igenväxningsvegetation i öppna marker och vid kulturlämningar. Åtgärder vidtas även för att underlätta allmänhetens friluftsliv i området. Det bör även finnas informationsskyltar, som inbjuder till och underlättar besök i området, samt ger besökare möjlighet till ökad kunskap om områdets naturvärden och kulturpräglade landskap. Åtgärder i området får inte missgynna de naturvärden och prioriterade bevarandevärden som finns i naturreservatet.

2. Beskrivning av området

Det drygt 33 hektar stora naturreservatet ligger omkring 5 kilometer norr om Jämjö i östra Blekinge (se skötselplanebilaga 1). Reservatet består av två skilda delområden, ett östligt och ett västligt (se skötselplanebilaga 2). Den östra delen (14,7 hektar) utgör en mosaikartad blandning av trädbärande slåtteräng/hagmark, ädellövskog (främst avenbok, ek och hassel), blandskog (asp, tall, med mera) och lövsumpskog. En del aspar är gamla och grova, och det finns även rikligt med död ved i form av högstubbar och lågor. Skogen har sannolikt uppkommit genom igenväxning av hagmark/slätteräng. I ängsmarken i söder finns ett inslag av gamla, tidigare hamlade askar och lindar. Längs områdets norra kant rinner en liten bäck, som bitvis är uppdelad i flera mindre fåror som delvis översilar skogsmarken. Dessutom finns två anlagda småvatten (viltvatten) som bland annat hyser långbensgroda. Den västra delen (18,9 hektar) består främst av ung ädellövskog (mest bok i blandning med ung björk) på mark som tidigare varit bevuxen med granskog, men med mindre inslag av äldre ek- och bokskog samt lövsumpskog. Närmast byn finns en slåtteräng, och i den centrala delen ett viltvatten.

Några rödlistade eller i övrigt intressanta arter har noterats, exempelvis spillkråka (nära hotad), mindre hackspett (nära hotad), gröngöling (tidigare nära hotad), skogsduva, krushättemossa (signalart), brandticka (på granlåga), poppelticka (ovanlig i Sydsverige), vaxoljeskinn och skålsvampen *Rutstroemia bolaris* (Fig 13). De två sistnämnda svamparna har få fynd i landet, men är troligen förbisedda.

Området har även ett kulturhistoriskt värde genom bland annat förekomsten av torpruiner, en linbastu samt vällagda odlingsrösen. Blekingeleden passerar genom byn, i anslutning till reservatet.

2.1 Administrativa data

Tabell 1. Administrativa data.

Objektnamn	Flyeboda
Objektnummer	10-02- xxx
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2023-XX-XX
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen Blekinge
Kommun	Karlskrona
Lägesbeskrivning	Cirka 5 km norr om Jämjö tätort
Centrumkoordinater	X: 552555 Y: 6233111 (SWEREF99 TM)
Kartor	<i>Topografiska kartan</i> 3G NV Kristianopel <i>Ekonomiska kartan</i> 3G 6a Kråkerum
Total areal	33,6 ha
Landareal	33,6 ha
Naturtyper	Areal (ha)
<i>Skogsmark</i> Natura 2000	Totalt 20,5 ha, varav: Nordlig ädellövskog (9020), 2,1 ha Lövsumpskog (9080), 2,1 ha Näringsfattig bokskog (9110), 8,6 ha (varav utveckling 8,3 ha) Näringsrik ekskog (9160), 0,6 ha Näringsfattig ekskog (9190), 7,0 ha
Övriga	
<i>Naturliga fodermarker</i> Natura 2000	Totalt 13,3 ha, varav: Silikatgräsmarker (6270), 1,2 ha Slätterängar i låglandet (6520), 3,1 ha Trädklädd betesmark (9070), 7,8 ha Öppen kultiverad betesmark, 0,9 ha
Övriga	
<i>Våtmarker</i>	Odefinierad våtmark, 0,2 ha
<i>Sötvatten</i> Övriga	Totalt <0,1 ha Småvatten, naturlig bäck
Arter	Se Tabell 2
Prioriterade bevarandevärden	
Naturmiljöer/Markslag	Ädellövskog, sumpskog, hävdade naturliga fodermarker
Naturtyper	Slätterängar i låglandet (6510), Trädklädd betesmark (9070), Lövsumpskog (9080), Näringsfattig ekskog (9190)
Strukturer och funktioner	Död ved i våta/fuktiga miljöer, skoglig kontinuitet med varierad åldersstruktur och gamla träd, grova ädellövträd, senvuxna träd, ihåliga träd, vidkroniga träd, hamlingspräglade träd, stående och liggande död ved i olika former och nedbrytningsstadier, blommande och bärande träd och buskar, betes- och/eller slätterpåverkan i hävdpräglade miljöer, solexponerade småvatten. Naturlig hydrologi, ekosystemtjänster, grön infrastruktur.
Arter	Adam och Eva, poppelticka, långbensgroda

Friluftsliv	Naturskönhet, Kulturlandskap med höga upplevelsevärden
-------------	--

Tabell 2. Rödlistade, EU-listade och andra ovanliga arter och signalarter som rapporterats från reservatsområdet under senare år (Rödlistningskategorier: CR = akut hotad, EN = starkt hotad, VU = sårbar, NT = nära hotad). *Signalarter* (S) är indikatorarter som är användbara för att lokalisera och urskilja skogar med höga naturvärden. *Övriga naturvårdsarter* (Ö) är arter som inte är utpekade i någon av övriga kategorier, men som ändå är särskilt skyddsvärda, genom att själva vara av särskild vikt eller genom att peka på områden eller naturtyper som är särskilt viktiga från naturvårdssynpunkt.

Art	Nationella rödlistan	EU:s fågeldirektiv	EU:s art- och habitatdirektiv	Övrigt
Svampar				
Brandticka <i>Pycnoporellus fulgens</i>				S
Poppelticka <i>Ceriporiopsis aneirina</i>				Ö
Rävticka <i>Inocutis rheades</i>				S
'Avenbokskvistskål' <i>Rutstroemia bolaris</i>				Ö
Vaxoljeskinn <i>Sistotrema resinicytidium</i>				Ö
Lavar				
Glansfläck <i>Arthonia spadicea</i>				Ö
Kraterlav <i>Gyalecta jenensis</i>				S
Mossor				
Krushättemossa <i>Ulota crispa</i>				S
Fällmossa <i>Antitichia curtipendula</i>				S
Kärlväxter				
Adam och Eva <i>Dactylorhiza sambucina</i>				Fridlyst
Sankt Pers nycklar <i>Orchis mascula</i>				Fridlyst
Jungfru Marie nycklar <i>Dactylorhiza maculata</i> subsp. <i>maculata</i>				Fridlyst
Ängsnattviol <i>Platanthera bifolia</i> subsp. <i>bifolia</i>	NT			Fridlyst
Svinrot <i>Scorzonera humilis</i>	NT			
Slättergubbe <i>Arnica montana</i>	VU		Bilaga 5	
Vättersos <i>Lathraea squamaria</i>				S
Insekter				
Ekoxe <i>Lucanus cervus</i>		Bilaga 3		S
Groddjur				
Långbensgroda <i>Rana dalmatina</i>	NT			Fridlyst
Fåglar				
Gröngöling <i>Picus viridis</i>				Ö
Mindre hackspett <i>Dendrocopus minor</i>	NT			
Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>	NT	Bilaga 1		
Talltita <i>Poecile montanus</i>	NT			
Skogsduva <i>Columba oenas</i>				Ö
Kattuggla <i>Strix aluco</i>				Ö

2.2 Naturförhållanden

Den västra delen av naturreservatet består huvudsakligen av ädellövskog, medan den östra är en mosaikartad blandning av ädellövskog, lövsumpskog och hävdade gräsmarker (se skötselplanebilaga 3). Området har en rik biologisk mångfald och dokumenterat höga naturvärden.

2.2.1 Hydrologi, topografi och geologi

Flyeboda ligger inom Åbyåns avrinningsområde, i ett mycket flackt landskap. Den lilla bäck som rinner genom naturreservatets östra del utgör ett av biflödena till ån, och rinner via det sedan länge utdikade och uppodlade "Flyet" söderut mot Kråkerum och Åbyåns dalgång i Ådalen. Bäckens har ett flöde under våren och försommaren, men torkar vanligtvis ut fullständigt även under en normal sommar. Berggrunden utgörs av granodiorit, vilken går i dagen inom ett litet område i västra delen av reservatet. Den dominerande jordarten är morän, men det finns även ett mindre inslag av torvjord.

2.2.2 Översiktlig vegetationsbeskrivning

Östra delen av reservatet är mosaikartad, och består till stor del av ädellövskog med ek, avenbok och hassel som dominerande arter och med ganska artfattigt fältskikt. I de mellersta delarna är ädellövskogen luckig, med en hel del lind (delvis hamlingspräglad) och vidkronig ek i trädsiktet. Här är fältskiktet rikare, med inslag av bland annat lundslok, men det finns även tydliga spår av tidigare beteshävd, till exempel enstaka hävdgynnade arter som gullviva. Signalarten fällmossa har påträffats på flera ekar i området.

Figur 1. Gamla aspar i naturtypen nordlig ädellövskog. Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2022-08-17.

Området innehåller även en del blandlövskog (nordlig ädellövskog) där gammal grov asp utgör ett framträdande inslag liksom död ved i form av lågor och högstubbar (Fig 1). På grova asplågor har svamparna poppelticka och vaxoljeskinn påträffats; den senare

har få fynd i landet. Genom området slingar en liten bäck, som på vissa sträckor också översilar marken. I anslutning till bäcken, på en död avenbokskvist, har den sällan rapporterade svampen *Rutstroemia bolaris* (en kvistskål knuten till avenbok) påträffats (Fig 13). Invid reservatsgränsen i öster finns en lövsumpskog, med alar på stora socklar.

I öster finns även ett område med delvis trädbärande slätteräng, som har restaurerats efter att för några årtionden sedan har varit kraftigt igenvuxet och ohävdad. I ängen växer bland annat Adam och Eva, ängsnattviol och ängsskallra. Längre söderut finns ett mosaikartat område med betydande inslag av lind, som hävdas genom slätter och efterbete. Här växer bland annat Sankt Pers nycklar i mycket stor mängd. Den allra sydligaste delen utgörs av öppen kulturbetesmark (före detta åker).

Naturresevatets västra halva består främst av ek- eller bokdominerad ädellövskog, delvis med stort inslag av björk och med artfattigt fältskikt av ristyp. Stora delar av skogen är ung, men med ett mosaikartat inslag av äldre bok och ek. Insprängt i området finns även flera små lövsumpskogar. Närmast vägen i öster finns en slätteräng där ängsvädd och Jungfru Marie nycklar är framträdande arter. Vid inventering av ängs- och betesmarker 2017 (databasen Tuva), noterades även små förekomster av slättegubbe och svinrot. I närheten av grunden efter ett båtsmanstorp finns kvarstående torpväxter som vintergröna och morgonstjärna. Det finns även en nyetablering av rönnspirea, vilken bör betraktas som en främmande invasiv art.

Reservatet innehåller även flera små fattigkärr, samt tre småvatten som alla är anlagda som viltvatten. Ett av dem hyser en rik förekomst av vattenblink.

Figur 2. Romklump av långbensgroda: Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2021-05-10.

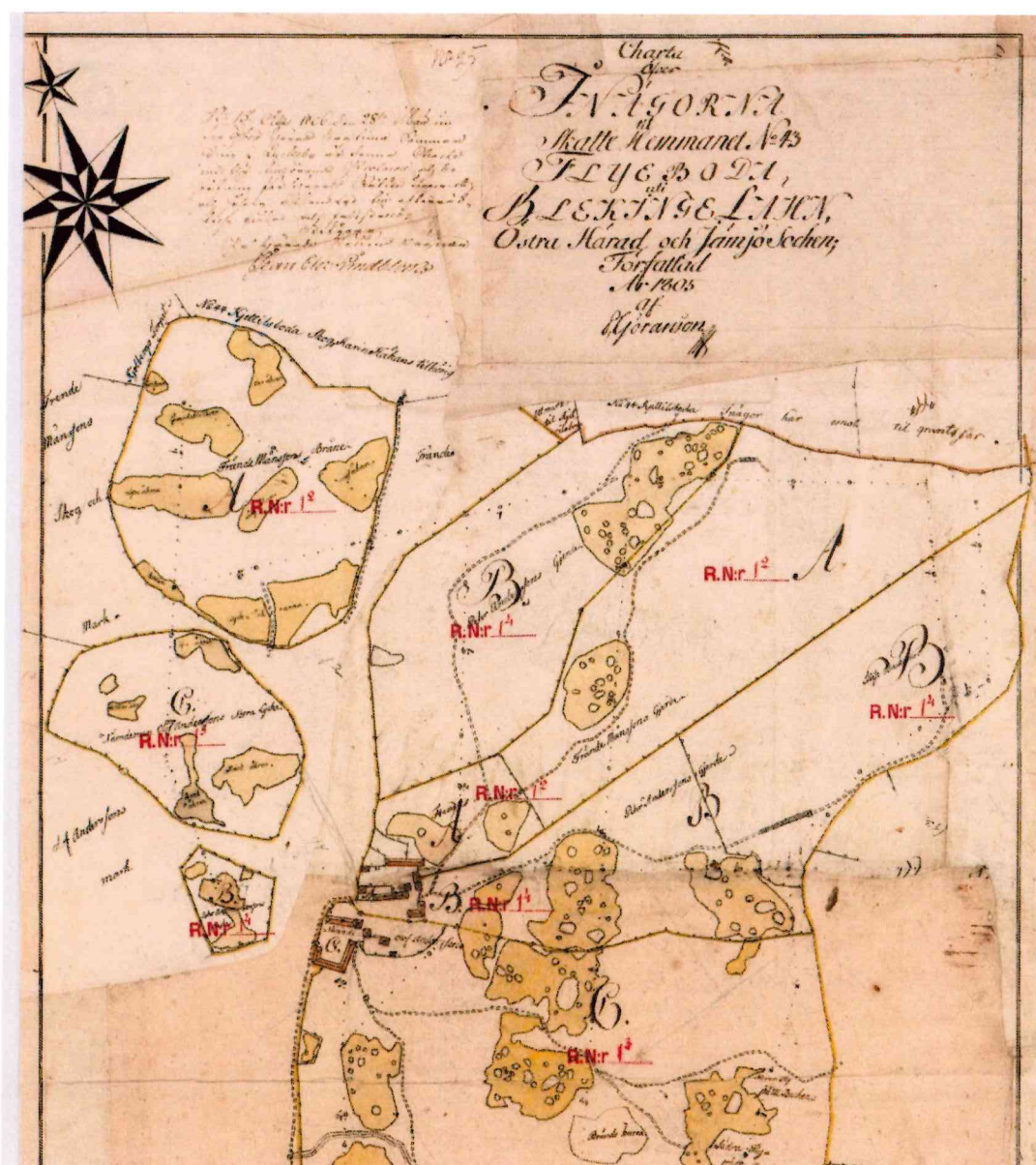
2.2.3 Djurliv

Faunan i området kräver ytterligare undersökningar. Exempelvis är insektsfaunan närmast helt okänd. Två av de tre grävda småvattnen är lekvatten för långbensgroda (Fig 2), en art som är både rödlistad och fridlyst. Av fåglar förekommer bland annat spillkråka, mindre hackspett och talltita, samtliga rödlistade som nära hotad, samt kattuggla och skogsduva. Bland däggdjur märks främst vildsvin, vilka under senare år bökat alltmer i reservatets gräsmarker.

2.3 Historisk samt nuvarande mark- och vattenanvändning

2.3.1 Det historiska landskapet

På en ganska schematisk lantmäterikarta från 1761 beskrivs hela det östra delområdet inom reservatet som "inägor till Flyeboda". Det västra delområdet utgörs till största delen av utmark, men i öster finns dels två "intag" (inägor), dels en "beteshage, mycket stenig", samt ett båtsmanstorp.

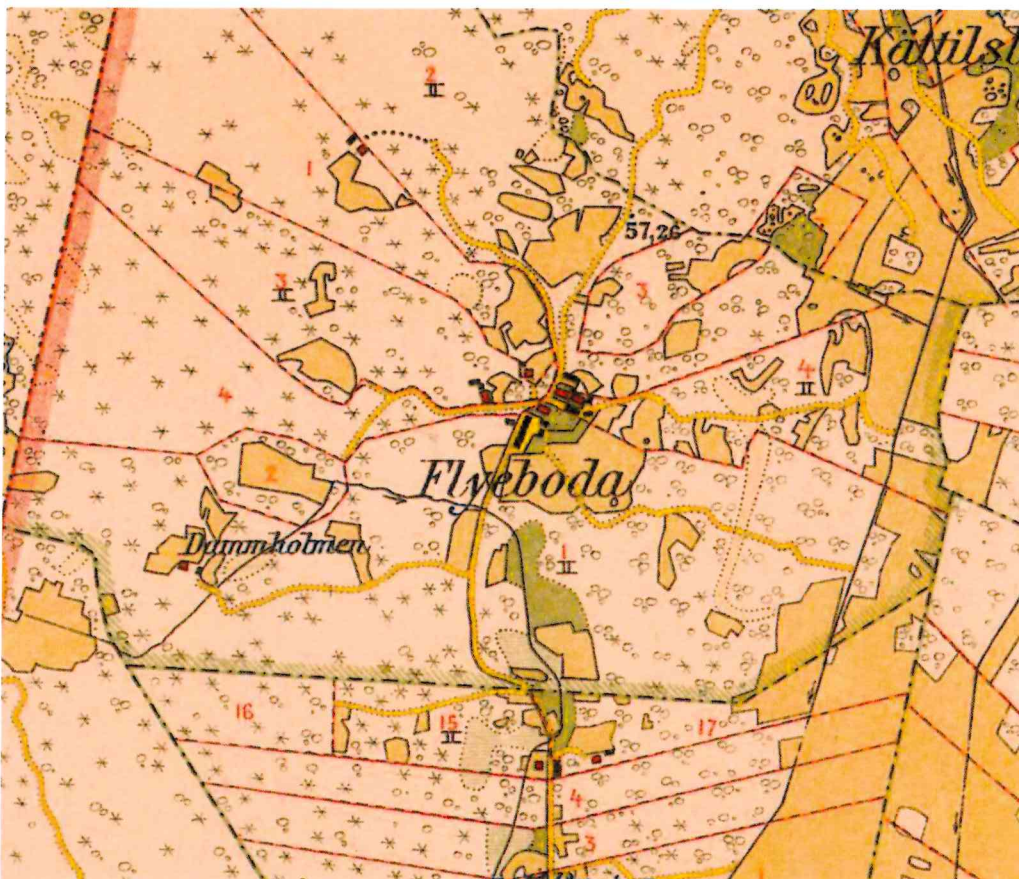

Figur 3. Karta (beskuren) över inägor i Flyeboda, upprättad 1805 i samband med storskifte.

På storskifteskartan från 1805 (Fig 3) utgörs merparten av det östra delområdet av ”Pehr Anderssons gjerde”, men delvis även av ”Frände Månssons gjerde” och ”nämndeman Olof Anderssons gjerde”. Den nordöstligaste delen tillhörde vid denna tid Kättilsboda by. Det västra delområdet bestod till största delen av ”Olof Anderssons mark” (utmark) samt ett inhägnat mindre område benämnt ”Pehr Anderssons backe”. Det framgår att det fanns skog i utmarken. Några uppgifter om trädslag har inte gått att utläsa på kartorna, men med stor sannolikhet var det främst bok.

På generalstabskartan från 1870 framgår att all skog i och kring Flyeboda utgjordes av lövskog, och att det stora våtmarksområdet Flyet (Stora Kråkerumsfly) öster och sydost om byn ännu inte var fullt utdikad och uppodlat.

Den häradsekonomiska kartan från 1915–19 (Fig 4) visar att det östra delområdet i början av 1900-talet var bevuxet med i huvudsak lövskog, med några insprängda åkerlyckor, samt två ytor markerade som slåtteräng längst i nordost. I det västra delområdet visar kartan på en blandning av sammanhängande barr- och lövskog (utmark), och även här med några insprängda små åkerlyckor.

Figur 4. Utdrag från den häradsekonomiska kartan 1915–1919. Reservatet sammanfaller till stor del med område 3 i kartan.

På flygfoto från ca 1960 framgår att det östra delområdet till stor del var bevuxet med gles skog, men att de gamla lyckorna fortfarande såg ut att vara brukade som åker. Det västra delområdet dominerades av granskog, och båtsmanstorpet (två byggnader) fanns alltså kvar. På flygfotot från 1975 har lövskogen i öster tätat, lyckorna krympt i omfattning och av båtsmanstorpet syns inte ett spår. Fornsök redovisar inga registrerade kulturhistoriska lämningar inom reservatet, men ett flertal sådana finns ändå. I det västra delområdet, i kanten av den nuvarande slåtterängen, finns ruinen av det gamla båt-

manstorpet (Fig 5), vilket har anor tillbaka till åtminstone 1685 då Måns Ersson Bråtom blev antagen som båtsman för Flyeboda i Jämjö socken. I väster finns även spår av ett torpställe (två grunder), en eventuell kvarnplats, en rotfruktsgröp, en stenbro, en linbastu samt ett stort antal stenmurar och spridda odlingsrösen. I öster finns rikligt med vällagda odlingsrösen, stenmurar samt gamla hamlingspräglade träd av främst lind.

Figur 5. Grunden efter det gamla båtsmanstorp. Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2022-08-17.

2.3.2 Nuvarande mark- och vattenanvändning

Fastighetens markområden har förvärvats i omgångar av nuvarande ägare sedan början av 1970-talet. Inägorna i öster/sydost köptes 1993, och inägorna och skogen i nordost samt hela det västra skogsskiftet 2002. Det senaste förvärvet skedde 2020 då ett område som knyter samman de nordöstra och sydöstra delarna köptes. I stort sett alla inägor var ohävdade och igenväxta efter att ha legat i träda i minst 30–40 år. Delar av den tidigare öppna marken var planterade med gran, och andra ytor var spontant igenvuxna. År 2002 påbörjade fastighetsägaren en omfattande restaurering av både inägomarker och skog. De norra och östra inägorna röjdes och har sedan dess skötts genom årlig slåtter och efterbete. I den västra halvan omfördes under 2005–2006 all avverkningsmogen gran-skog till bokskog (ca 9 ha), och bok har därefter planterats i omgångar. I mosaik med de planterade bokytorna finns inslag av äldre bok- och ekskog. Det långsiktiga målet har varit att utveckla en flerskiktad och olikåldrig ädellövskog med bok och ek som huvudträdslag. Två av områdets tre öppna småvatten har tillkommit efter 2002. Det senaste, i reservatets sydöstra del, anlades så sent som 2013 efter samråd med länsstyrelsen.

2.4 Klimatpåverkan

De pågående klimatförändringarna innebär att torka och värmeböljor kommer att bli allt vanligare. Under referensperioden 1971–2000 var antalet högsommardrygn per år för Blekinge län 13,4 enligt SMHI. Om klimatet utvecklas enligt utsläppsscenario RCP 8,5

kommer antalet högsommardygn att öka med ytterligare 21,8 dygn för perioden 2041–2070 jämfört med referensperioden. En längre period utan nederbörd kan leda till allvarlig torka. Brandrisksåsongen kommer att öka. Perioden då åtgärder med stora maskiner kan genomföras kan minska, då det är för torrt på sommaren, men risk för gnistbildning, och mindre tjäle på vintern. Det kan bli svårare att hålla djur på bete under torra somrar och höstar, eftersom kvalitén på betet försämras.

Klimatscenarierna visar tydligt att vegetationsperiodens längd ökar och att den kommer att fortsätta öka i framtiden, vilket kan påverka reservatets artsammansättning. Idag är vegetationsperioden i Blekinge 211 dagar, men i ett framtida klimat (år 2041–2070) beräknas den öka med 64 dygn (RCP 8,5). En förlängd vegetationsperiod kan delvis ge positiva effekter. Gamla träd får en bättre tillväxt och kan klara insekts- och svampsjukdomar bättre. En längre vegetationsperiod ger dock mer avdunstning från vegetationen, vilket i sig bidrar till vattenbrist under sommarhalvåret, då avdunstningen bedöms bli större än nederbörden. Avsaknad av frost under vintern och en varmare och fuktigare vintertemperatur bedöms gynna skadegörare, invasiva arter och sjukdomar.

2.5 Källförteckning

Litteratur, rapporter, inventeringar, underlagsmaterial, mm

Ingestad, Gunilla. 2014. Bokskog för framtiden – planer och visioner för en bokplantering. Examensarbete, Linnéuniversitetet, Kalmar Växjö.

Kartor

Lantmäteriet. Historiska kartor. Rikets allmänna kartverks arkiv. *Häradsekonomska kartan, 1915-19, Jämjö*. [Historiska Kartor och Akter - Häradsekonomska kartan - Jämjö, 4-46 \(lantmateriet.se\)](#)

Lantmäteriet. Historiska kartor. Lantmäterimyndigheternas arkiv. 10-Jäm-4. *Geometrisk charta öfver samfälske skog- och utmarken till Hammarby samt enstakade hemmanen öfr: Kråkerum, Käxelåkra, Lö-karyd, Törnåkra, Gretlinge, Sillesås, Kättilsboda, Flyebod upprättad 1759, 1760, 1761*. [Historiska Kartor och Akter - Karta - 10-jäm-4 \(lantmateriet.se\)](#)

Lantmäteriet. Historiska kartor. Lantmäterimyndigheternas arkiv. 10-Jäm-26. *Storskifte. Charta öfver inägorna til skattehemmanet No 43 Flyeboda uti Blekinge lähn, Östra härad och Jämjö sochen författad år 1805*. [Historiska Kartor och Akter - Storskifte - 10-jäm-26 \(lantmateriet.se\)](#)

Lantmäteriet. Historiska kartor. Lantmäterimyndigheternas arkiv. Generalstabskartan 1870. Karlskrona 11-1. [Historiska Kartor och Akter - Generalstabskartan - Karlskrona, 11-1 \(lantmateriet.se\)](#)

Lantmäteristyrelsens arkiv. Aktebeteckning, I14-8:1. Charta öfver skog och mark til hemmanet No: XLIII Flyeboda uti Blekinge lähn, Östra härad och Jämjö sochn, författad år 1803 af P. Göranson. [Flyeboda nr 1 : Lantmäteristyrelsens arkiv : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive](#)

Lantmäteristyrelsens arkiv. Aktebeteckning, I14-8:2. Charta öfver inägorna til hemmanet Flyeboda uti Blekinge lähn, Östra härad och Jämjö sochn, författad år 1805 af P. Göranson. [Flyeboda nr 1 : Lantmäteristyrelsens arkiv : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive](#)

Sveriges Geologiska Undersökning. 2022. K 729 Beskrivning av jordarterna inom södra Kalmar län och östligaste Blekinge.

Sveriges Geologiska Undersökning. 2012. K 423 Sveriges berggrund 1:1 miljon.

Internetkällor

Artdatabanken. 2022. Artfakta. <http://artfakta.artdatabanken.se/>

Artportalen. 2022. <http://artportalen.se>

Jordbruksverket. 2022. Databasen Tuva. [tuvaut.html - Objektrapport \(sjv.se\)](http://tuvaut.html - Objektrapport (sjv.se))

Riksantikvarieämbetet. 2022. Fornsök. <http://www.raa.se/cms/fornsok/start.html>

SGU. 2022. *Jordarter 1:25000–1:100000*. <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html>

SGU. 2022. *Berggrund 1:1 miljon*. <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-berggrund-1-miljon.html>

Skogsstyrelsen. 1996. Registrerad nyckelbiotop N 487–1995. *Skogens Pärlor - Skogsstyrelsen*

Båtsmän i Blekinge. 2022. *MinSläkt. Blekinge och Södra Möre båtsmän © Jämjö socken (diginpast.se)*

Muntliga och skriftliga kontakter

Bertil Holm & Gunilla Ingestad, fastighetsägare

3 Planerad markanvändning och skötsel

Syftet med skötselplanen är en långsiktig och sammanhållen skötsel för området, som gynnar natur- och friluftslivsvärden i enlighet med naturreservatets syfte. Planen är vägledande, men inte juridiskt bindande. Möjligheterna att genomföra planerade åtgärder är beroende av tillgängliga ekonomiska resurser för skötsel av länets naturreservat.

3.1 Övergripande mål för skötseln

Målet med naturreservatets skötsel är att utveckla, bevara, vårda och återställa områdets ädellövskog, lövsumpskog, trädbärande ängs- och hagmarker, våtmarker och småvatten. Reservatet ska ha rikligt med strukturer och funktioner som utgör gynnsam livsmiljö och gynnar dess arter av växter, insekter, kryptogamer och andra organismer med krav på hävdkontinuitet, skoglig kontinuitet och naturlig hydrologi.

3.2 Generella riktlinjer

Vid skötselåtgärder i skogsmarkerna ska värdefulla element för fauna och flora sparas såsom grova träd, senvuxna träd, hålträd, boträd, stående döda och döende träd, vindfäll-
len och lågor. Granföryngring ska inte förekomma i reservatet, utan röjs bort.

Naturreservatets småvatten hålls öppna och solexponerade, och rensas från igenväx-
ningsvegetation vid behov.

Alla skötselåtgärder inom naturreservatet ska utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark, vatten, vedinsekters fortplantning samt växt- och djurliv i övrigt inte uppstår.

Kulturhistoriska lämningar såsom torpruiner, rotfruktsgrop, linbastu, odlingsrösen och stenmurar ska bevaras och åskådliggöras. Detta sker praktiskt genom att de hålls fria från träd samt uppväxande sly och buskar. Naturvärdesträd som växer i rösen eller murar avverkas dock inte. Stenar som fallit ner från stengårdsgårdar och byggnadslämningar läggs tillbaka. Ny sten får inte läggas på.

Alla skötselåtgärder inom naturreservatet, exempelvis avverkning och uttransport av virke, ska utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark, vatten, vedinsek-
ters fortplantning samt växt- och djurliv i övrigt minimeras.

Invasiva eller andra främmande arter som finns inom naturreservatet och som utgör ett hot mot naturreservatets bevarandevärden ska kontrolleras och bekämpas på lämpligt sätt, exempelvis upp- eller nedgrävning samt täckning med markduk eller liknande. Detta gäller samtliga skötselområden inom reservatet och omfattar berörda arter såväl på land som i vatten. Bekämpning och övervakning ska ske så att de invasiva arterna inte återkommer genom reproduktion eller nyetablering. Vid planering av åtgärder inom naturreservatet ska förebyggande åtgärder vidtas för att förhindra oavsiktlig spridning av främmande invasiva arter till reservatet, via exempelvis maskiner eller andra redskap. Den enda invasiva art som är känd från området vid reservatets bildande är rönnspirea.

Om förekomst av invasiva arter eller andra främmande arter, sjukdomar eller angrepp på naturvärden blir ett problem inom naturreservatet, ska detta hanteras och bekämpas på lämpligt sätt utifrån rådande lagstiftning, kunskapsläge och erfarenheter. Vid bekämpningsåtgärder ska största möjliga hänsyn tas till områdets bevarandevärden och inte fler åtgärder vidtas än vad som är nödvändiga. Åtgärderna får inte hota naturreser-
vatets syfte.

Hot och negativ påverkan

Konkreta (nu pågående) hot mot naturvärden i naturreservatet, som kan påverkas inom ramen för naturreservatets föreskrifter och skötsel, beskrivs under berörda skötselområden. Potentiella hot, som inte är aktuella i dagsläget, är:

- Felaktiga eller för kraftiga röjningar som kan orsaka hastigt ökat ljusinsläpp och förändrat mikroklimat, samt skötsel som avlägsnar viktiga strukturer, kantzoner och småbiotoper, så att organismer beroende av dessa miljöer missgynnas,
- Utebliven hävd i fodermarker,
- Felaktigt betetryck (såväl för lågt som för högt beroende på markslag och naturvärden), beteshävd med för naturvärdena olämpligt djurslag, för kraftigt eller för litet markslitage i betesmarker (olika för olika naturtyper),
- Tillskottsutfodring av betesdjur, som kan ge en gödslingsseffekt i markerna eller på annat sätt ge skadlig påverkan på naturreservatets naturvärden.
- bortplockande av död ved i skogarna.

Ytterligare konkreta eller potentiella hot, som dock inte kan påverkas inom ramen för naturreservatets föreskrifter eller skötsel, är exempelvis:

- dikesrensning eller andra åtgärder uppströms i vattensystemet som påverkar områdets hydrologi.

3.3 Indelning i skötselområden

Naturreservatet har delats in i tre olika skötselområden (se skötselplanebilaga 4):

Skötselområde 1. Betesmark

Skötselområde 2. Slåtteräng

Skötselområde 3. Skog med begränsad skötsel

Skötselområde 4. Skog med skötsel

3.4 Mål och åtgärder för skötselområden

3.4.1 Skötselområde 1: Betesmark

Areal: 9,9 ha

Naturtyper inom skötselområdet:

Silikatgräsmarker (6270), 1,2 ha

Trädklädd betesmark (9070) - restaurering, 7,8 ha

Öppen kultiverad betesmark, 0,9 ha

Beskrivning

Skötselområdet innehåller såväl öppen välhävdd silikatgräsmark och kultiverad betesmark (i söder), som svagt hävdd trädklädd betesmark (i nordost) med ganska tätt trädskikt av främst björk. Dessutom ingår betydande ytor som inte hävdats på länge (restaureringsmark till trädklädd betesmark). De senare har ett ganska tätt men luckigt trädskikt där vidkronig ek och lind utgör viktiga trädslag. Här är fältskiktet bitvis lundartat med inslag av bland annat lundslok samt rester av tidigare hagmarksflora som gullviva. Vid reservatsgränsen i den nordöstra delen slingrar en liten bäck som delvis översilar omgivande mark. Bäckens håller vanligtvis bra med vatten under vintern och våren, men torkar ut helt under sommartid. Närmast bäcken, dominerar al (nyckelbiotop). I skötselområdet finns även två småvatten som hyser långbensgroda.

Bevarandemål

Skötselområdet ska hysa lämpliga livsmiljöer för hävdberoende kärlväxter, svampar, lavar och djur knutna till naturtyperna, till exempel för de typiska arterna gullviva, liten blåklocka och knägräs.

Inom skötselområdet ska finnas minst 7,8 hektar *trädklädd betesmark* (9070) och 1,2 hektar *silikatgräsmarker* (6270).

De båda småvattnen ska utgöra bra lekvatten för den i naturreservatet prioriterade arten långbensgroda. Antalet hamlingspräglade träd får inte minska. Det ska finnas blommande och bärande träd och buskar, samt slåtter- och/eller betespåverkan i hävdpräglade miljöer.

Figur 6. Nordöstra delen av skötselområde 1 med trädklädd betesmark i förgrunden, och slåtterängar tillhörande skötselområde 2 i bakgrunden. Foto: Urban Emanuelsson 2021-03-31.

Hot

Skötselområdet hotas på sikt av beskuggning från uppväxande ekar som missgynnar den hävdberoende floran, att gamla hamlingsträd dör av ålder eller svampsjukdomar, att vildsvinsböck skadar floran i hagmarkerna.

Skötselåtgärder

- Årlig beteshävd, men slåtter ska också kunna ske.
- Översyn av stängsel regelbundet, och underhåll vid behov.
- Återkommande hamling av hamlingspräglade träd, samt nyhamling av yngre träd vid behov.
- Rövning av sly eller buskar, vid behov.
- Rönjningsrester lämnas kvar på lämpliga platser inom skötselområdet, gärna i soliga, varma lägen, under förutsättning att det inte försvårar områdets skötsel eller hotar dess naturvärden. Rönjningsrester som flyttas från skötselområdet läggs i

första hand i annan lämplig del av naturreservatet, helst någorlunda solexponerat och så nära skötselområdet som möjligt. Är mängden röjningsrester så stor att reservatets naturvärden hotas om de lämnas kvar avlägsnas de från reservatet.

- Rensning av småvattnen, vid behov.
- Kulturhistoriska lämningar, som exempelvis husruiner och stenmurar, hålls fria från igenväxningsvegetation. Om möjligt sätts det även upp informationsskyltar vid intressanta kulturhistoriska objekt.

Restaureringsåtgärder

- Utglesning i trädskiktet, och återupptagen beteshävd samt stängsling i de delar som idag är ohävdade.

Figur 7. Trädklädd betesmark (restaureringsmark) inom skötselområde 1.

Istandsättningsåtgärder

- En reservatparkering med plats för 3–5 bilar samt informationstavla anordnas i skötselområdet, öster om landsvägen (se avsnitt 3.5).
- Särskild stängsling mot vildsvin, vid behov.

Behov av inventeringar/utredningar

- Översiktlig inventering av insektsfaunan bör göras, för att få en fördjupad kunskap om områdets naturvärden.

3.4.2 Skötselområde 2: Slåtteräng

Areal: 3,1 ha

Naturtyper inom skötselområdet:

Slåtterängar i låglandet (6520), 3,1 ha

Beskrivning

Inom reservatet finns sammanlagt 3,1 hektar mer eller mindre öppna gräsmarker som idag hävdas genom slåtter med efterbete (Fig 8). I dessa finns ett inslag av vidkronig ek, avenbok, lönn samt hamlingspräglad lind och ask. Området är rikt på odlingsrösen och innehåller i de öppna delarna hävdberoende arter som Adam och Eva, ängsnattviol, Sankt Pers nycklar, Jungfru Marie nycklar, gullviva, ängsskallra och ängsvädd. I kanten av den västra ängsmarken ligger grunden av ett gammalt båtmanstorp (Fig 5), och i anslutning till grunden växer kvarstående torpväxter som vintergröna och morgonstjärna. I närheten, vid reservatsgränsen, finns även en yta med nyetablerad rönnspirea vilken bör betraktas som en invasiv främmande art.

Figur 8. Nyslagen slåtteräng i väster, nära byvägen. Foto: Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2021-08-12.

Bevarandemål

Skötselområdet ska hysa lämpliga livsmiljöer för hävdberoende kärlväxter, svampar, lavar och djur knutna till naturtyperna, till exempel för den i naturreservatet prioriterade arten Adam och Eva, och de typiska arterna ängsvädd, ängsskallra, liten blåklocka, Jungfru Marie nycklar och ängsnattviol.

Inom skötselområdet ska finnas minst 3,1 hektar *slåtterängar i låglandet* (6520). Antalet hamlingspräglade träd får inte minska. Det ska finnas blommande och bärande träd och buskar, samt slåtter- och/eller betespåverkan i hävdpräglade miljöer.

Hot

Skötselområdet hotas på sikt av beskuggning från uppväxande ekar som missgynnar den hävdberoende floran, att gamla hamlingsträd dör av ålder eller svampsjukdomar, att vildsvinsböck skadar floran i slåtterängarna samt spridning av invasiva främmande arter som rönnspirea.

Skötselåtgärder

- Årlig slåtter, med efterbete.
- Översyn av stängsel regelbundet, och underhåll vid behov.
- Återkommande hamling av hamlingspräglade träd, samt nyhamling av yngre träd vid behov.
- Rövning av sly eller buskar, vid behov.
- Utglesning bland de ekar som växer i ängsmarkerna.
- Röjningsrester lämnas kvar på lämpliga platser inom skötselområdet, gärna i soliga, varma lägen, under förutsättning att det inte försvårar områdets skötsel eller hotar dess naturvärden. Röjningsrester som flyttas från skötselområdet läggs i första hand i annan lämplig del av naturreservatet, helst någorlunda solexponerat och så nära skötselområdet som möjligt. Är mängden röjningsrester så stor att reservatets naturvärden hotas om de lämnas kvar avlägsnas de från reservatet.
- Bekämpning av rönnspirea öster om båtsmanstörpsruinen.
- Rensning av småvattnen, vid behov.
- Kulturhistoriska lämningar, som exempelvis husruiner och stenmurar, hålls fria från igenväxningsvegetation. Om möjligt sätts det även upp informationsskyltar vid intressanta kulturhistoriska objekt.

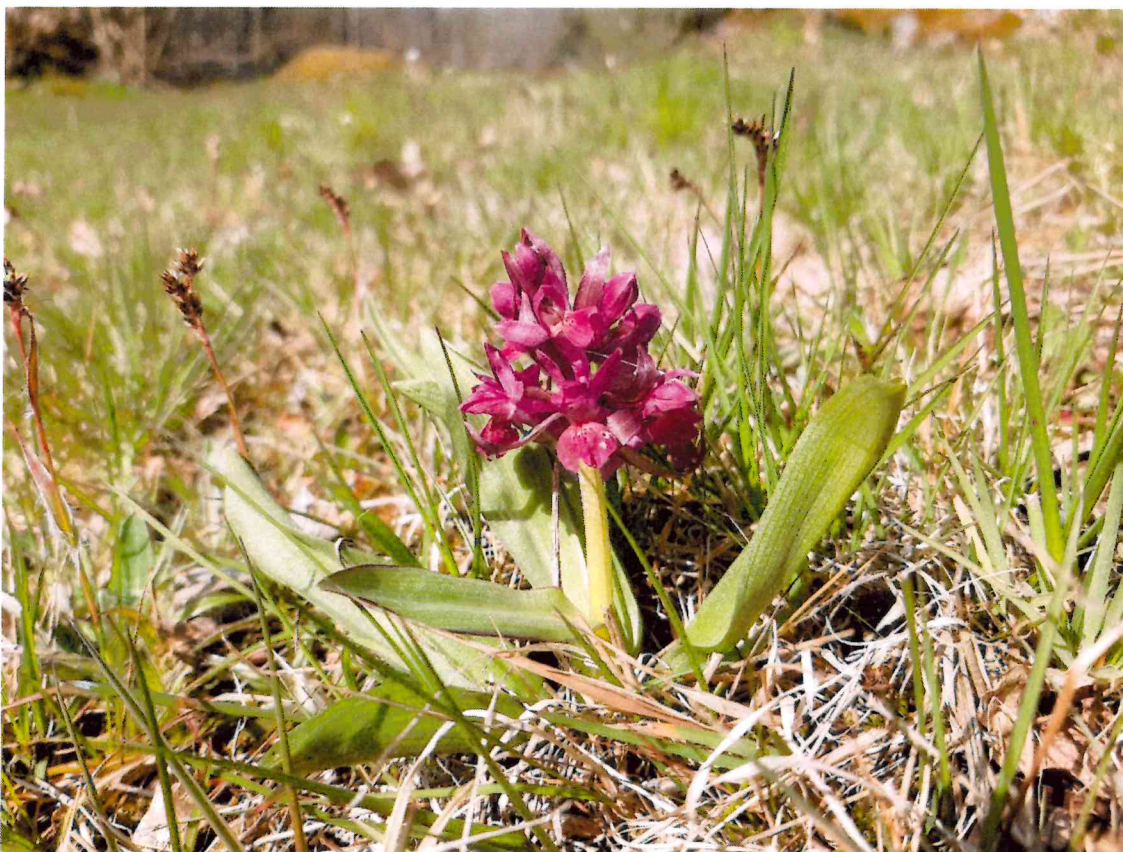

Fig. 9. Blommande Adam och Eva i en av områdets ängsmarker. Foto: Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2021-05-10.

Behov av inventeringar/utredningar

- Översiktlig inventering av insektsfaunan bör göras, för att få en fördjupad kunskap om områdets naturvärden.

3.4.3 Skötselområde 3: Skog med begränsad skötsel

Areal: 13,4 ha

Naturtyper inom skötselområdet:

Nordlig ädellövsog (9020), 2,1 ha

Lövsumpskog (9080), 2,1 ha.

Näringsfattig bokskog (9110), 1,6 ha

Näringsrik ekskog (9160), 0,6 ha

Näringsfattig ekskog (9190), 7,0 ha

Beskrivning

Trädsiktet i norra delen av reservatets östra halva utgörs till största delen av ek, avenbok och hassel. På fuktigare mark närmast reservatsgränsen finns ett inslag av gammal grov asp, samt gott om död ved i form av högstubbar och lågor (Fig 1). Vegetationen är artfattig och domineras av främst vitsippa, svalört, liljekonvalj och blåbär. Genom skogen slingrar en liten bäck som delvis översilar omgivande skogsmark, men som torkar ut helt under sommartid (samma bäck som i skötselområde 1). I området ingår även ett litet fattigkärr med glest fålskikt av bland annat hundstarr och blåtåtel. Hela denna del har klassats som nordlig ädellövsog. I östra kanten av reservatet finns en lövsumpskog, främst dominerad av al på socklar (Fig 10).

Figur 10. Lövsumpskog i reservatets östra del. Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2021-05-10.

I reservatets västra halva utbreder sig ett knappt 18 hektar stort mosaikartat område, där vissa delar består av medelålders-äldre ädellövskog. Närmast slätterängen finns ett mindre område med näringsrik ekskog, där trädskiktet utgör en bandning av bland annat ek, avenbok, lönn och bok, på något rikare mark. Längre västerut finns sammanhängande ytor med såväl näringsfattig ekskog som näringsfattig bokskog (Fig 11) på blockig mark, med relativt stort inslag av död ved, i mosaik med ung uppväxande ek- och bokskog. Området innehåller också fyra ytor med lövsumpskog, dominerade av al och björk.

Bevarandemål

Skogen ska vara flerskiktad och olikåldrig, med inslag av gamla träd samt död ved i form av högstubbar och lågor. Skötselområdet ska hysa lämpliga livsmiljöer för mossor, kärlväxter, svampar, lavar och djur knutna till naturtyperna, till exempel för den typiska arten mindre hackspett, liksom för den i reservatet prioriterade arten poppelticka. Inom skötselområdet ska finnas minst 2,1 hektar nordlig ädellövskog (9020), 2,1 hektar lövsumpskog (9080), 1,6 hektar näringsfattig bokskog, 0,6 hektar näringsrik ekskog och 7,0 hektar näringsfattig ekskog.

Figur 11. Inslag av näringsfattig bokskog i områdets västra del. Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2021-08-10.

Hot

Kontinuiteten av gamla träd (ek, asp, avenbok mm), men även av gammal hassel, hotas av att trädskiktet tätar allt mer.

Skötselåtgärder

- I ädellövskogen gynnas gamla och vidkroniga träd, samt gammal hassel, genom luckhuggning/punktinsatser, samt tillskapande av gläntor för att gynna efterträdare.
- Lövsumpskogen utvecklas främst genom naturlig dynamik, som självföryngring, och att enskilda trädindivider dör av naturliga orsaker.
- Gran tillåts inte sprida sig i skötselområdet, utan röjs kontinuerligt bort.
- Extensivt bete kan ske i den nordliga ädellövskogen, tillsammans med angränsande trädklädd hagmark.
- Röjningsrester och fällda träd och buskar, av i området naturligt förekommande arter, lämnas kvar som död ved på lämpliga platser inom skötselområdet. Är röjningsmängden så stor så det kan hota reservatets naturvärden om materialet lämnas kvar avlägsnas det från reservatet.
- Död ved lämnas orörd där den står eller faller, om det inte hotar befintliga naturvärden, eller utgör fara eller skapar allvarig olägenhet för allmänheten, kulturmiljövärden, naturreservatets nyttjanderättshavare eller angränsande fastigheter/tomter. Den får då kapas i mindre delar, om det behövs, och flyttas till annan plats inom skötselområdet.

Istandsättningsåtgärder

- Stängsling av den nordliga ädellövskogen, vid behov.

Behov av inventeringar/utredningar

- Inventering av områdets kryptogamflora, svampar och insektsfauna bör göras, för att få en fördjupad kunskap om dess naturvärden.

3.4.3 Skötselområde 4: Skog med skötsel

Areal: 8,5 ha

Naturtyper inom skötselområdet:

Näringsfattig bokskog (9110) - utveckling, 8,3 ha

Våtmark (odefinierad), 0,2 ha

Beskrivning

Stora delar av reservatets västra halva utgörs av ung uppväxande blandskog med björk, ek och bok (Fig 12) i mosaik med äldre bok- och ekbestånd. Av totalt 8,5 hektar har 8,3 hektar avgränsats som utvecklingsmark näringsfattig bokskog. Dessa delar är till stor del dominerade av ung björk, som på sikt ska avvecklas till förmån för bok och ek. I området finns även spridda granar, små inslag av våtmarker, små fattigkärr samt ett anlagt småvatten. I östra kanten ingår även ett mindre hållmarksområde. Området, främst den allra västligaste delen, innehåller talrika odlingsrösen, ett gammalt torpställe med två husgrunder, en linbastu, en rotfruktsgröpa, och möjligen också platsen för en gammal skvaltkvarn.

Bevarandemål

Skogen domineras av bok och ek, är flerskiktad och olikåldrig, och med inslag av gamla träd samt död ved i form av högstubbar och lågor.

Inom skötselområdet ska finnas minst 8,3 hektar *näringsfattig bokskog* (9110),

I skötselområdets trädskikt ska finnas varierad åldersstruktur och ett stort inslag av gamla träd (främst bok och ek). Skötselområdet ska hysa lämpliga livsmiljöer för mossor, kärlväxter, svampar, lavar och djur knutna till naturtyperna, till exempel de typiska arterna liljekonvalj och ekorrbär, samt mindre hackspett (rödlistad) och signalarten rävticka.

Hot

Spridning av gran, främst från angränsande fastigheter.

Figur 12. Ung bok- och björkskog i väster. Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2022-08-17.

Skötselåtgärder

- Skötselområdets ädellövskogar utvecklas långsiktigt genom röjningar och utglesningar. Bok som riskerar att ta över på bekostnad av ek och andra ädellövträd hålls tillbaka. Luckor/gläntor skapas där så behövs, för att gynna befintliga värdefulla träd samt yngre efterträdare. Åtgärderna får inte leda till ljuschocker för känsliga, värdefulla arter.
- Yngre uppväxande gran avvecklas. De fåtaliga gamla kjolgranar som finns i området bör sparas.
- Röjningsrester och fällda träd och buskar av i området naturligt förekommande arter lämnas kvar på lämpliga platser inom skötselområdet. Ris och klenved kan samlas i högar på lämpliga platser. Är röjningsmängden så stor så det kan hota reservatets naturvärden om materialet lämnas kvar avlägsnas det från reservatet.
- Död ved lämnas orörd där den står eller faller, om det inte hotar befintliga naturvärden, eller utgör fara eller skapar allvarig olägenhet för allmänheten, kulturmiljövärden, naturreservatets nyttjanderättshavare eller angränsande fastigheter/tomter. Den får då kapas i mindre delar, om det behövs, och flyttas till annan plats inom skötselområdet.

- Kulturhistoriska lämningar, som exempelvis husgrunder och rotfruktsgröpar, hålls fria från igenväxningsvegetation. Om möjligt sätts det även upp informationsskyltar vid intressanta kulturhistoriska objekt.

Restaureringsåtgärder

- Succesiv avveckling av björk i blandbestånd (planteringsytor) med uppväxande ung ek och bok.

Behov av inventeringar/utredningar

- Inventering av områdets kryptogamflora, svampar och insektsfauna bör göras, för att få en fördjupad kunskap om dess naturvärden.

Fig 13. Svampen *Rutstroemia bolaris*, på en kvist av avenbok. Foto: Åke Widgren/Länsstyrelsen 2021-03-31.

3.5 Friluftsliv och turism

Beskrivning

Naturreservat Flyeboda är idag närmast helt okänt för naturintresserade men har stor utvecklingspotential som besöksmål. Området hyser höga natur- och kulturmiljövärden, inte minst genom sina ängs- och hagmarksmiljöer, och Blekingeleden passerar genom byn i nära anslutning till reservatet. För anordningar för friluftslivet se skötselplanbilaga 4. *Skötselområden*.

Naturreservatet nås från vägen mellan Jämjö och Kättilsboda. Det är lättillgängligt med bil och det planeras en parkering i östra delen nära byvägen. Det finns ingen kollektivtrafik direkt till området. Närmaste busshållplats är i Jämjö centrum, fem kilometer söder om naturreservatet.

I området östra del planeras en kortare vandringsled/slinga, och i den västra delen finns redan möjlighet att gå på befintliga grusvägar/stigar.

Bevarandemål

Besökare ska dels få möjlighet att lära sig mer om områdets naturvärden, dels beredas möjlighet till rekreation och stora naturupplevelser genom att vistas i ett naturskönt landskap. En parkeringsplats med utrymme för 3–5 bilar ska finnas i reservatets östra delområde. En väl underhållen informationstavla med beskrivning av reservatet och dess värden ska finnas vid parkeringsplatsen. Områdets natur ska kunna upplevas utan att reservatets natur- och upplevelsevärden påverkas negativt.

Istandsättningsåtgärder

En parkeringsplats iordningställs i reservatets östra del, i skötselområde 1 (se skötselplanbilaga 4) och en informationstavla med beskrivning av reservatet och dess naturvärden sätts upp vid den. En vandringsled (slinga) anordnas och markeras på i huvudsak befintliga stigar/vägar i reservatets östra del. En annan slinga kan markeras på befintlig väg/stig i reservatets västra del. Om möjligt leds *Blekingeleden* om så att den passerar genom naturreservatet. Rastplatser med bord och bänkar bör anordnas i anslutning till leden på inägomarken i nordost och/eller i inägomarken i öster, nära grodvattnet.

Underhållsåtgärder

Regelbunden översyn av parkeringsplats, vandringsleder, informationstavla, bord och bänkar.

Ansvarig

Reservatsförvaltaren.

4 Utmärkning av reservatsgräns

Utmärkning av reservatets gräns ska utföras av reservatsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

5 Bränder och brandbekämpning

Förekomsten av bränder är en av de viktigaste förutsättningarna för att kunna bevara naturvärden i delar av våra skogar. Genom naturvårdsbränning kan naturvärden koplade till brand bevaras. Det är dock inte aktuellt med naturvårdsbränning inom naturreservat, på grund av att den största delen av reservatet utgörs av ädellövskog och hävdade gräsmarker, samt dess läge i anslutning till bebyggelse.

Spontana bränder i reservatet släcks enligt gällande lagar. Räddningstjänstens ansvarar för släckningsarbetet. Vid släckning bör arbetet ske med så stor försiktighet som är möjligt utifrån rådande omständigheter. För att undvika skador på naturvärden, och om möjligt ta tillvara brandens positiva effekter, kontaktas reservatsförvaltaren på länsstyrelsen i så tidigt skede som möjligt för samråd.

Eftersläckning

När branden anses vara släckt eller utan uppenbar risk att sprida sig överlämnas ansvaret för eftersläckning och bevakning till fastighetsägaren. Eftersläckning bör i största möjliga mån ske på sätt så att naturvärden gynnas och inte skadas, och fastighetsägaren bör samråda med reservatsförvaltaren. Förvaltaren kan bistå i arbetet med eftersläckning

och efterbevakning efter dialog med fastighetsägaren. Förvaltaren kan inte ta över det juridiska ansvaret för efterbevakning.

Eftersläckningen är den fortsatta, avslutande släckningen av pyrande eld efter skogsbrand. Om möjligt bör eftersläckningen i första läget koncentreras till skyddszoner i brännans ytterkanter. Skyddszonernas bredd bedöms från fall till fall beroende på risken för spridning till omgivningen. När brännans skyddszoner har säkrats tas ställning till om och när hela brännan ska släckas. För flera av de brandberoende/-gynnade arterna är glödbränder mycket viktiga och om möjligt kan det vara lämpligt att låta glödbränder få brinna ut av sig själva eller åtminstone inte släckas omedelbart.

Åtgärd efter brand

Framtida skötselåtgärder utreds för varje enskilt område som påverkats av branden. Vid behov ändras skötselplanen genom beslut av länsstyrelsen.

6 Jakt

Rätten till jakt inom naturreservatet regleras inte i reservatsföreskrifterna. Jaktutövandet får inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

Det är enligt beslutet förbjudet att:

- A1: uppföra byggnad eller annan anläggning (exempelvis jakttorn),
- A5: röja, gallra, avverka eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar (vilket bland annat innefattar röjning av siktgata),
- A7: utfodra vilda djur eller använda åtel.

Det krävs tillstånd för att:

- C16: sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, snitsel, ledmarkering, inskrift eller därmed jämförlig anordning, annat än tillfälligt eller högst en vecka i samband med bland annat jakt.

7 Tillsyn, dokumentation och uppföljning

7.1 Tillsyn över föreskrifter

Länsstyrelsen ansvarar för tillsyn av föreskrifter.

7.2 Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning kommer att ske enligt gällande riktlinjer från Naturvårdsverket.

7.3 Dokumentation av skötselåtgärder

Ansvarig förvaltare dokumenterar utförda skötselåtgärder.

8 Kostnader och finansiering

Länsstyrelsen bekostar åtgärder enligt skötselplanen.

9 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Tabell 3. Planerade skötselåtgärder. Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt inom Flyeboda naturreservat som regionalt mellan olika skyddade områden i länet. Angiven tid i tabellen för när åtgärder ska göras är riktlinjer/rekommendationer. Möjligheterna att genomföra åtgärderna är beroende av tillgängliga ekonomiska resurser, vilket är en begränsande faktor som innebär att förvaltaren måste prioritera mellan åtgärder i länets alla naturreservat.

Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet*
Gränsmarkering	Hela naturreservatet	Naturvårdsförvaltaren	1
Slåtter och beteshävd av reservatets hävdade gräsmarker	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltare/markägare	1
Restaurering av igenvuxna gräsmarker, inkl. stängsling	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltaren	1
Särskild stängsling mot vildsvin	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltaren	Vid behov
Hamling och vid behov nyhamling	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltaren	2
Bekämpning av rönnspirea	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltaren	1
Punktinsatser/luckhuggning för att gynna vidkroniga träd	Skötselområde 2 och 3	Naturvårdsförvaltaren	2
Avveckling av spridd ung gran	Skötselområde 1 och 2	Naturvårdsförvaltaren	2
Skötsel av småvatten/våtmarker	Skötselområde 1 och 3	Naturvårdsförvaltaren	Vid behov
Röjning och utglesning i yngre ädellövbestånd	Skötselområde 2	Naturvårdsförvaltaren	1
Framröjning av forn- och kulturlämningar	Skötselområde 2	Naturvårdsförvaltaren	2
Anläggande av parkeringsplats	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltaren	1
Anordnande och markering av leder	Skötselområde 1 och 3	Naturvårdsförvaltaren	2
Uppsättande av rastmöbler	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltaren	2
Uppsättande av informationstavla	Vid parkeringsplatsen	Naturvårdsförvaltaren	1
Underhåll av informationstavla och rastmöbler	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltaren	1
Dokumentation av skötselåtgärder	Hela naturreservatet	Naturvårdsförvaltaren	1
Uppföljning av bevarandemål	Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	1

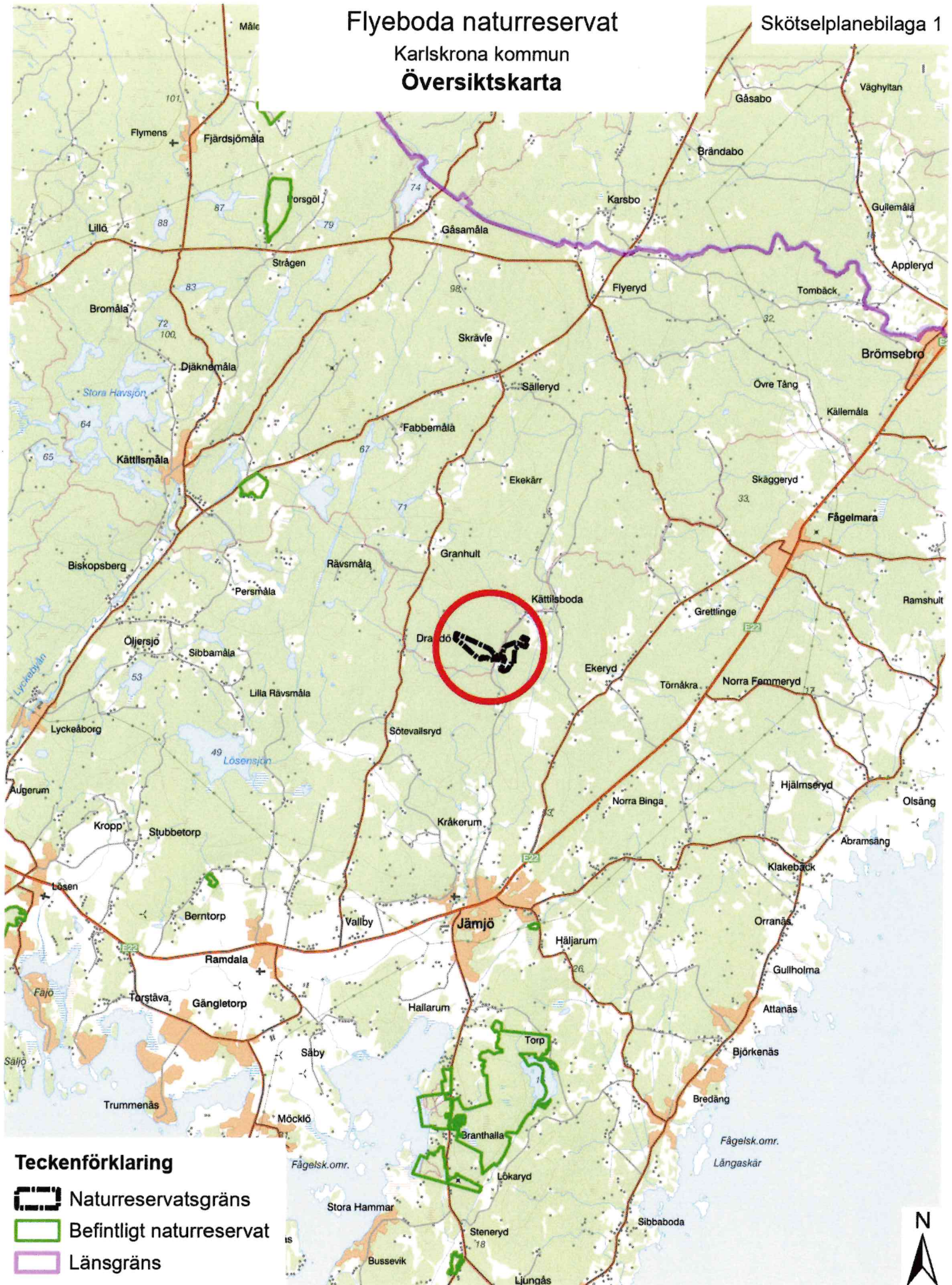
*Prioritet 1 till 3, varav 1 är högst

Flyeboda naturreservat

Karlskrona kommun

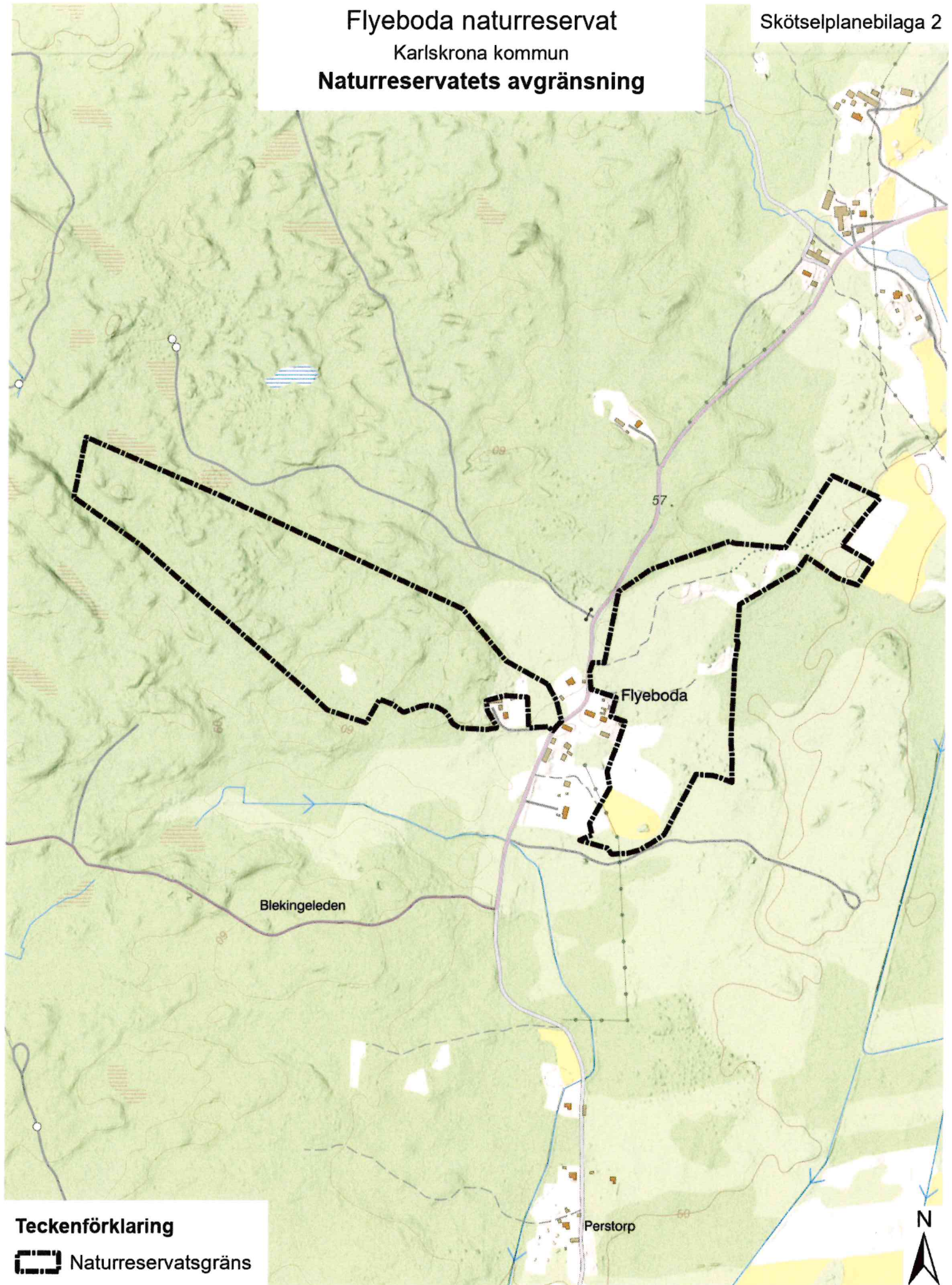
Översiktskarta

Skötselplanebilaga 1

Flyeboda naturreservat
Karlskrona kommun
Naturreservatets avgränsning

Skötselplanebilaga 2

Teckenförklaring

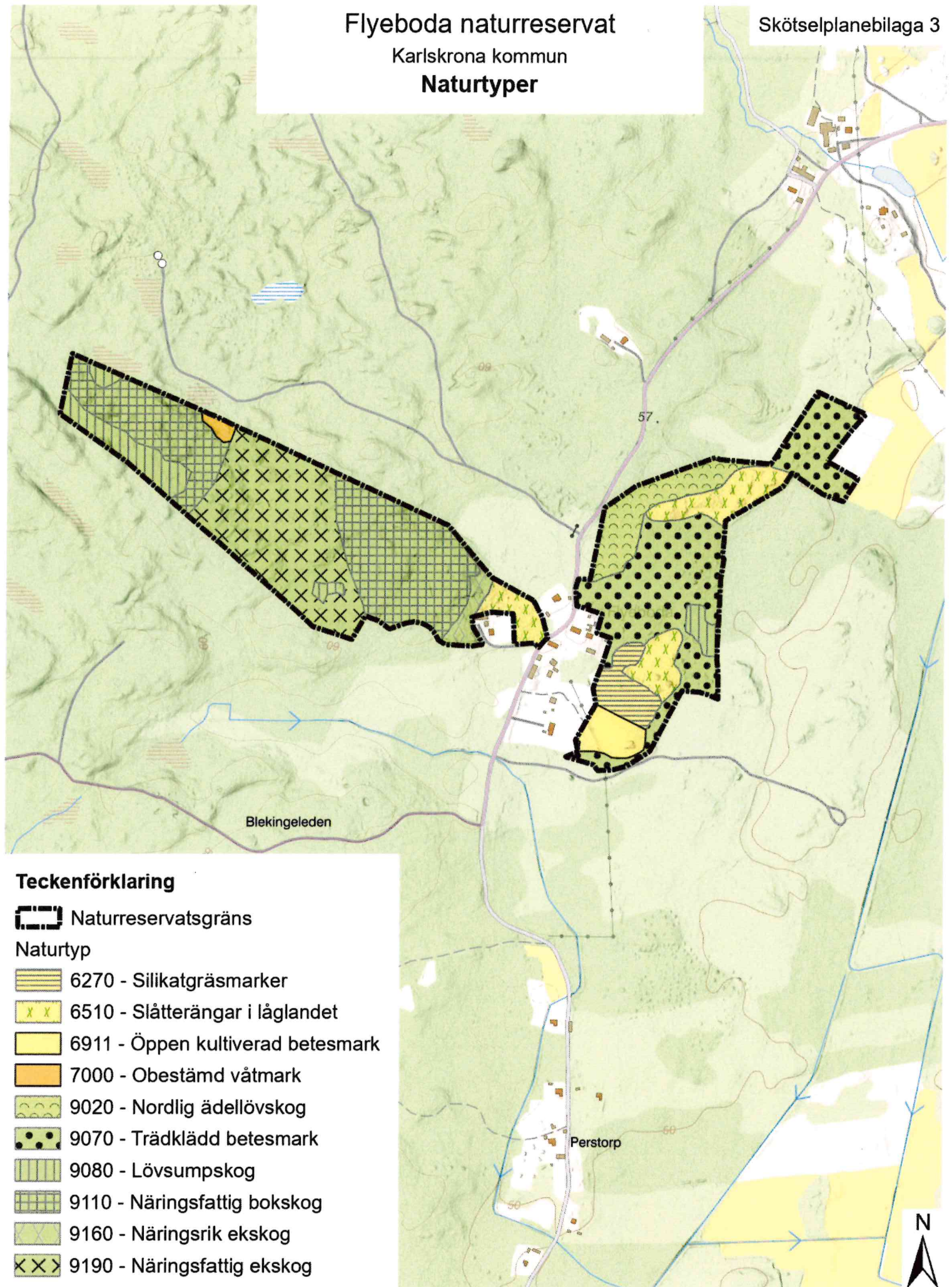
 Naturreservatsgräns

Flyeboda naturreservat

Karlskrona kommun

Naturtyper

Skötselplanbilaga 3

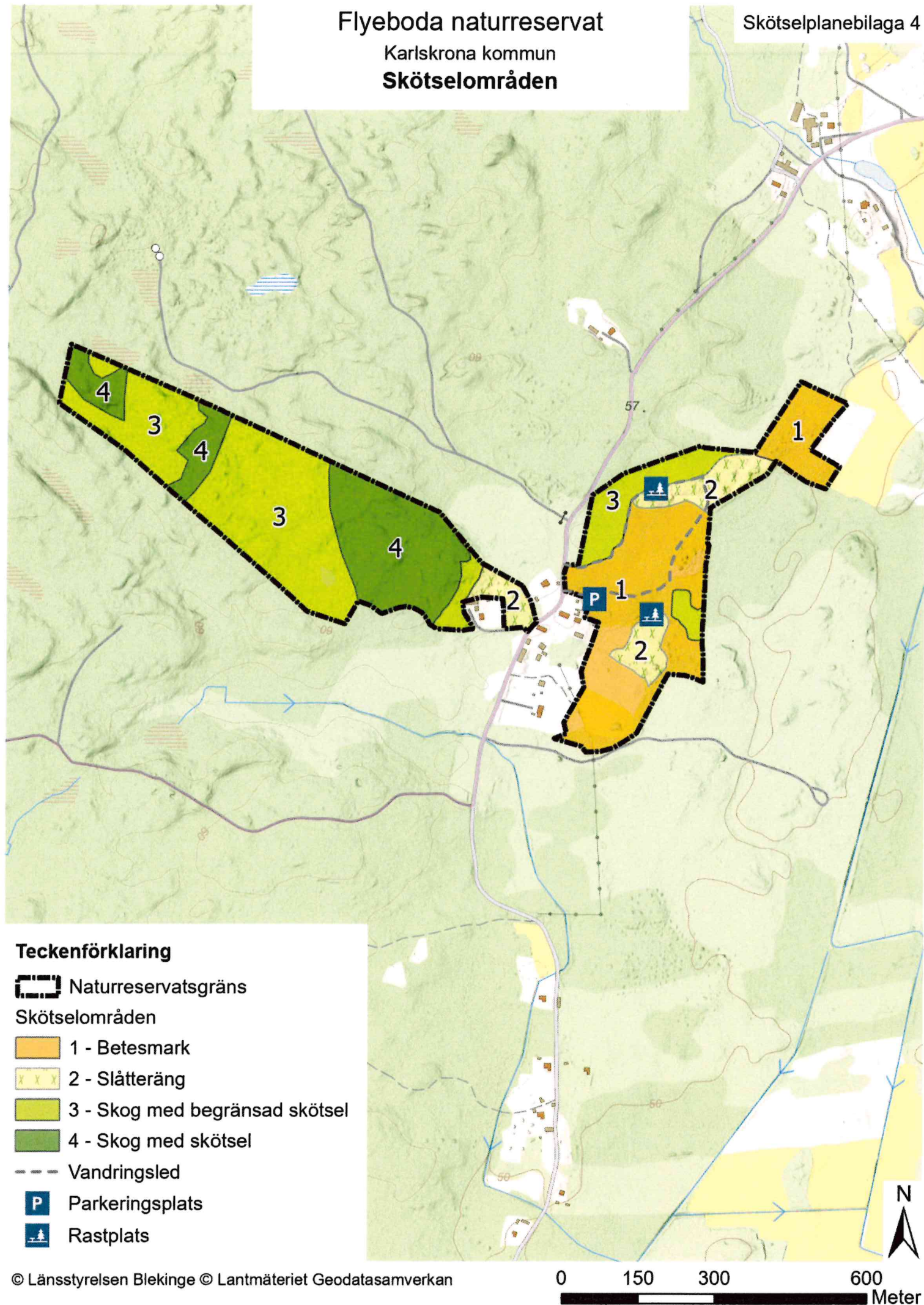

Flyeboda naturreservat

Karlskrona kommun

Skötselområden

Skötselplanebilaga 4

Naturreservatet Flyeboda i Karlskrona kommun har bildats i syfte att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer, med biologisk mångfald, i ett område med ädellövskog, lövsumpskog, trädbärande ängs- och hagmarker, våtmarker och småvatten i östra Blekinges skogsbygd. Områdets naturmiljöer ska bevaras i gynnsamt tillstånd och hysa värdefulla strukturer, funktioner och livsmiljöer för skyddsvärda arter knutna till ovanstående naturmiljöer. Syftet ska även tillgodose behovet av skyddade områden för friluftsliv, samt erbjuda allmänheten möjligheter till ett rörligt friluftsliv i ett tillgängligt och besöksvärt område med höga skönhetsvärden, samt rika natur- och kulturmiljöupplevelser.

Bildandet av naturreservatet Flyeboda bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv. Det bidrar även till att uppfylla friluftsmålet Skyddade områden som resurs för friluftslivet. Vidare bidrar reservatet till att trygga tillgången till ekosystemtjänster, exempelvis pollinering, bevarande av vilda arters genetiska resurser och livsmiljöer, lokal klimatreglering och naturupplevelser, vilket i sin tur genererar bättre hälsa och välbefinnande i samhället. Reservatsbildningen stärker även den gröna infrastrukturen i regionen, särskilt med avseende på ädellövskog och gräsmarker.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner. Skötselplanen innehåller en beskrivning av naturförhållanden och markhistoria samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske. Syftet med skötselplanen är att få en långsiktig och sammanhållen skötsel för området som gynnar natur- och friluftslivsvärden. Planen är vägledande och inte juridiskt bindande. Möjligheterna att genomföra planerade åtgärder är beroende av att länsstyrelsen har tillgång till de resurser som krävs.